BOTANISKA NOTISER

FÖR ÅR 1931

UTGIVNA AV

LUNDS BOTANISKA FÖRENING

REDIGERADE AV

N. SYLVÉN

HÄFTE 6

DISTRIBUTÖR:
C. W. K. GLEERUP, FÖRLAG, LUND

Botaniska Notiser 1931, Lund 1931

Studier över kärlväxtfloran i Mo härad i nordvästra Småland.

Av Arne Hässler.

(Mit deutscher Zusammenfassung.)

Sommaren 1922 planlade jag en allmänt växtgeografisk undersökning av Mo härad, socknarna Norra Hestra, Källeryd, Åsenhöga, Öreryd, Valdshult (Valshult), Stengårdshult, Norra Unnaryd, Bondstorp (Bonstorp), Mulseryd, Angerdshestra och Bottnaryd, i nordvästra Småland.

I området ha företagits följande exkursioner: sommaren 1919 en exkursion till N. Hestra; våren 1920 en exkursion till Mulseryd; sommaren 1921 fyra exkursioner till N. Hestra, Källeryd, Åsenhöga och Öreryd; våren och sommaren 1922 ett flertal exkursioner till N. Hestra, Källeryd, Öreryd, N. Unnaryd, Bondstorp, Mulseryd, Angerdshestra och Bottnaryd; sommaren 1923 en exkursion till Åsenhöga; sommaren och hösten 1924 ett flertal exkursioner uteslutande till N. Hestra; sommaren 1925 en exkursion (med Fjärde Internationella Växtgeografiska Exkursionen) till Mulseryd; sommaren 1926, då jag erhållit Vetenskapsakademiens reseunderstöd för floristiska och bryologiska undersökningar i nordvästra Småland, ett flertal exkursioner till N. Hestra, Källeryd, Åsenhöga, Öreryd och Stengårdshult.

Undersökningens mål är, som nämnt, en allmänt växtgeografisk monografi över Mo härad. Därvid kommer även hänsyn att tagas till s. k. allmännare växter, vilkas utbredning man stundom föga känner. Det är min mening att kartlägga samtliga växter (efter prick-kartsmetoden) på konturkartor i skalan 1: 100 000 (samma skala som de topo-

grafiska kartbladen). Att trycka samtliga växtlokaler ställer sig i hög grad kostsamt och är därtill överflödigt, då på nämnda konturkartor lokalernas läge framgår med all önskvärd tydlighet. Kartprickarnas radie blir troligen 2 mm (200 m.).

Undersökningen får ännu ej anses vara mer än påbörjad. Jag hoppas att ännu några somrar bli i tillfälle att besöka trakten och ingående undersöka samtliga socknar, delvis efter andra metoder än de förut använda. F. n. är blott N. Hestra socken något så när väl undersökt. Som det emellertid torde dröja flera år, innan jag blir i tillfälle att på nytt besöka Mo härad, har jag ansett det lämpligt att i form av detta förelöpande meddelande publicera mina hittills inom området gjorda iakttagelser över kärlväxtfloran. Varjehanda kompletterande upplysningar angående floran i dessa trakter mottagas tacksamt under nedanstående adress. I den efterföljande lokalförteckningen äro lokalerna av utrymmes- och kostnadsskäl ej närmare angivna, endast antalet lokaler pr socken har anförts. De, som önska närmare upplysningar, kunna tillskriva mig om saken.

I lokalförteckningen ha för en del av de allmännaste växterna, en del trädslag, *Vaccinium*-arter, *Calluna* etc. antalet fyndorter i resp. socknar ej angivits, då de vid exkursionerna ej blivit genomgående noterade. Dock får det anses såsom önskvärt, att även förekomsten av de allmännaste arterna mera än som nu sker noteras av våra florister — det är ju dock dessa växter, som sätta sin prägel på floran och vegetationen —, och att metoder för bestämmande av deras abundans (antalet individ av en växt på en viss fyndort; jfr Briquet 1893, där dylika metoder behandlas) och frekvens (antalet fyndorter för växten ifråga inom ett visst område; jfr Briquet, a. a.) närmare utarbetas i den floristiska växtgeografien. K. Johansson (1897, s. 13 ff.) har härvidlag infört mera preciserade beteckningar, som även kommit till användning hos andra förff. (jfr t. ex. Rudberg 1902, Hård av Segerstad 1919). När

ifrågavarande växter förekomma i slutna växtsamhällen, komma de växtsociologiska metoderna till användning (jfr därom Du Rietz 1930).

Före lokalförteckningen har jag behandlat en del ståndortstyper, som äro utmärkande för trakten. Jag hoppas i ett kommande arbete (efter utförligare studier inom området; jfr ovan) kunna meddela en utförligare översikt av ståndorter och växtsamhällen.

Kritiska former, insamlade av mig inom området, ha översänts till Naturhistoriska Riksmuseums Botaniska Avdelning, där de granskats av prof. G. Samuelsson, som även bestämt en del kritiska grupper (*Sparganium*, *Alchemilla*-arter, *Hieracium* etc.; jfr lokalförteckningen). Fil. Dr H. Dahlstedt har bestämt två *Taraxacum*-arter. Släktet *Rhinanthus* har bestämts av Fil. Stud. N. Hylander, som är sysselsatt med undersökningar av dessa former. Tvenne *Carex*-hybrider ha granskats av Fil. Dr N. Sylvén, med vilken jag haft tillfälle att i samband med detta arbete diskutera en del floristiska och biologiska spörsmål. Till samtliga ovannämnda personer, som varit mig behjälpliga, ber jag få framföra mitt djupt kända tack.

Beträffande nomenklatur och uppställning i såväl texten som lokalförteckningen har jag för de arter, som behandlats i Holmbergs flora (1922, 1926, 1931) följt detta arbete, för övriga arter (med undantag av *Hieracia vulgata;* jfr nedan) andra upplagan av Lindmans flora (1926). Ett par små avvikelser från sistnämnda arbete ha dock företagits (i likhet med Holmbergs flora). Sålunda ha grekiska neutrala släktnamn på ändelsen *-on* fått bibehålla denna ändelse (i st. f. det latinska *-um*). Vidare ha adjektiviska artnamn härledda av personnamn ävensom artnamn, vilka äro identiska med släktnamn i enl. med nomenklaturreglerna skrivits med stor bokstav (jfr Briquet 1912, Art. 26, Rec. X). I det senare fallet har jag härvidlag kontrollerat saken efter släktförteckningen i Index Kewensis (1893—95). Beträffande *Hieracia vulgata*'s nomenklatur

har jag följt det efter andra upplagan av LINDMANS flora utkomna arbetet av K. JOHANSSON (1927).

Lund, Botaniska Trädgården, november 1931.

Mo härad utgör den övre Nissadalen jämte på var sin sida om Nissan förlöpande höjdsträckningar. Endast mindre områden tillhöra Ätrans (mindre delar av N. Hestra och Öreryd vid västgötagränsen), Tidans (delar av Bottnaryd), Tabergsåns (mindre delar av Angerdshestra och Bondstorp) och Lagans (delar av Bondstorp, Stengårdshult och Åsenhöga) vattensystem.

De på var sin sida om Nissan förlöpande höjdsträckningarna uppnå betydande höjder. Av de på östra sidan om Nissan belägna bergen äro följande anmärkningsvärda: i Mulseryd Orrenacken (329 m. ö. h.), i Stengårdshult ett berg vid Virvhult (342 m.), i Åsenhöga ett berg vid Gunnilstorp (336 m.) och Granåsen (333 m.). På västra sidan når Komosse (Mulseryd) 315 m., Isaberg (N. Hestra) 308 m. och Hestra ås (N. Hestra) 285 m. I Bottnaryd, förekomma N. om Nissan flera betydande höjder (omkr. 330 m.).

Till sitt allmänna skaplynne är trakten ett typiskt kuperat skogslandskap av karg och vild natur, som på främlingen ofta gör ett dystert intryck. Skogsavverkningen har här och var satt sina spår i form av kalhyggen, som ofta utgöra ett framträdande drag i landskapsbilden. Av större sjöar märkes Rasjön (Bondstorp), Stengårdshultsjön (Stengårdshult) och ett flertal av Nissan genomflutna sjöar i N. Hestra och Källeryd. Jordmånen är karg och marken ofta stenbunden.

Berggrunden utgöres huvudsakligen av den näringsfattiga järngnejsen. Hornbländegnejs har anträffats i Åsenhöga socken. Den ur växtgeografisk synpunkt intressanta dioriten har anträffats här och var, framför allt i Åsenhöga, Stengårdshult och Bondstorp.

Med undantag av dalgångarna, där mosanden täcker

stora arealer, framför allt i södra delen, täckes berggrunden i allmänhet av krosstensgrus. Rullstensbildningarna äro framför allt lokaliserade till Nissadalen i Mulseryd, N. Unnaryd, Öreryd och Källeryd. Lera har anträffats vid Källerydån.

Inom området finnas flera torvmossar, av vilka Anderstorps Stormosse (Källeryd), Hagamossen (Öreryd) och Komosse (N. Unnaryd, Mulseryd) förtjäna att nämnas.

Traktens ogästvänliga natur har givetvis varit orsaken till att denna landsända är den glesast befolkade bygden, om icke i hela Sydsverige, så dock i Jönköpings län (8 inb. pr kvkm.). Herrgårdarna äro få och industrien obetydlig. Därtill kommer, att kommunikationerna äro jämförelsevis dåliga.

En av kulturen så spridd växt som *Matricaria suaveolens* (jfr Birger 1909, Linkola 1916 och 1921) har jag ej observerat inom området. Den har detta år angivits för Nissafors' station (Lindstam 1931, s. 221), där jag 1922 och 1926 undersökte floran utan att anträffa arten. Stud. Lindstams fynd daterar sig från 1930 (enl. benäget meddelande i brev).

För mera detaljerade studier över områdets geologi och topografi hänvisas till arbeten av Allwin (1857), Blomberg (1880), Kempe, Apelquist & Sjögren (1917) samt Beckman (1921).

Trakten faller helt och hållet inom oligotrofområdet (jfr Hård av Segerstad 1922 och 1924). Mindre gynnsamma klimatiska och edafiska faktorer i förening ha förskaffat Mo härad en jämförelsevis fattig flora, troligen den artfattigaste i något härad i Götaland och även Svealand med undantag av skogstrakterna i Värmland och Dalarna. Denna artfattigdom i Mo härad påpekades redan av Elias Fries (1825, s. 7): »Intra Smolandiae occidentalis limites ceterum vegetatio admodum uniformis; pauperrima tamen circa fontes fluviorum primariorum in territorio Mo, paroec. Byarum, Bonstorp &c. in territorio Östbo». Det ringa

artantalet hindrar dock icke, att floran är intressant och instruktiv i många hänseenden.

Givetvis har trakten med sin fattiga flora icke utövat någon större lockelse på botanisterna. Därtill kommer, att kommunikationerna varit dåliga, befolkningen gles, tjänstemännen fåtaliga, varför även enstaka uppgifter om floran i området höra till sällsyntheterna. Det är egentligen först genom Hård av Segerstads undersökningar av Sydsveriges flora i allmänhet och oligotrofområdets i synnerhet (jfr särskilt Hård av Segerstad 1924), som vi erhållit en närmare kännedom om floran i detta och angränsande områden.

Jag har till c:a ett 40-tal personer, som varit verksamma i Mo härad, sänt ett cirkulär med förfrågan om i trakten gjorda växtfynd. Svar ha ingått från de flesta men i regel med negativt resultat. En del ha ännu ej haft tid att besvara mitt cirkulär men meddelat, att de senare skola lämna uppgifter.

De första uppgifterna om Mo härads kärlväxtflora har jag funnit hos Rogberg (1770, s. 903), som (för socknarna Mulseryd, Angerdshestra och Bottnaryd) uppger tall, gran, al, asp, pil samt (på några få ställen) ek, lönn och ask.

Den förste botanist, som besökt Mo härad, torde ha varit botan. demonstrator Anders Dahl, som vid Svansö i Bottnaryd iakttagit *Trapa natans*, troligen odlad vid Svansö säteri (Nathorst 1884, s. 4; Malmström 1920, s. 57 ff.). Fyndet omnämnes för första gången i litteraturen av Wikström (1824, s. 456, not).

Prof., sedermera biskop C. A. Agardh insamlade vid Jära i Mulseryd en mossa, *Polytrichum strictum*, 1809 (Möller 1921, s. 88). Huruvida han gjort några fanerogamfynd i området, är mig obekant. Mossfyndet gjordes troligen under uppehåll vid Jära gästgivaregård, belägen vid Nissastigen, landsvägen Halmstad—Jönköping, under

en 1809 av AGARDH anträdd resa till Stockholm (jfr HÅRD AV SEGERSTAD 1928, s. 11).

Bataljonsläkare N. J. WETTERQUIST har till utgivaren av Botaniska Notiser lämnat uppgift på ett par av honom i trakten iakttagna växter (LINDBLOM 1853, s. 153 ff.), *Betula nana* på Dumme mosse (omöjligt avgöra, om fyndet gjorts i Mo eller Tveta härad) och *Picea excelsa* f. *viminalis* (»fyra träd i skogen vid Mulseryd; allmogen, som kallar trädet för Tysk gran, äfven Jegran, hade inflyttat ett på kyrkogården»). Uppgiften om slokgranen har senare ej kontrollerats. Enl. SYLVÉN (1916, s. 129 ff. och HOLMBERG 1922, s. 61) föreligger i floror och växtförteckningar härvid ofta en förväxling med ormgran (f. *virgata*) eller kamgran.

Lektor N. J. SCHEUTZ har mig veterligt icke besökt Mo härad. Han omnämner i sina arbeten följande växter från området utan angivande av sagesmän: *Fagus silvatica* (1857, s. 41), *Galium saxatile* (a. a., s. 8), *Carex vaginata* (1871, s. 146), *Ribes alpinum* (a. a., s. 123).

Kontraktsprost F. N. HAGSTRÖM har i Mo härad gjort en del växtfynd, sålunda i Öreryd *Hypochaeris radicata* (SCHEUTZ 1871, s. 90), i Bottnaryd *Blechnum spicant*, *Juncus nodulosus* och *squarrosus*, *Ribes* »*rubrum*», *Callitriche stagnalis*, *Anthyllis Vulneraria*, *Lonicera Xylosteum* och *Filago montana* (SCHEUTZ 1873, s. 43). I hb. Göteborg ligger *Carex remota*, enligt påskrift på etiketten insamlad av HAGSTRÖM i Bottnaryd 1869. SCHEUTZ (l. c.) uppger, att HAGSTRÖM tagit arten i det angränsande Bjurbäck (i Västergötland) på den ås, som sträcker sig utmed sjöarna Brängen, Nässjön och Svansjön, jämte följande arter: *Milium effusum*, *Festuca gigantea*, *Carex silvatica*, *Leucorchis albidus*, *Stellaria nemorum*, *Lathyrus niger* och *vernus*, *Impatiens noli tangere*, *Viola mirabilis*, *Asperula odorata* och *Campanula latifolia*. Sedan i senare tid vissa delar av Bjurbäcks socken införlivats med Bottnaryd, ligger en stor del av nämnda ås i Bottnaryd. Det förefaller därför ej otroligt, att åtminstone en del av de för nämnda lokal av HAGSTRÖM noterade

växterna anträffats i nuvarande Bottnaryd. Samtliga växter från den sistnämnda lokalen (utom *Leuchorchis albidus*) ha f. ö. ej anträffats i Mo härad. Jag har icke varit i tillfälle att se beläggexemplar för de anförda, av HAGSTRÖM gjorda fynden. I Vetlanda Kommunala Mellanskolas herbarium, dit en stor del av HAGSTRÖMS växter ha skänkts, finnas ej nämnda växter representerade från Mo härad.

Läroverksadjunkt D. A. NYSTRÖM botaniserade (enl. benäget meddelande i brev) i Bondstorp i yngre år. Något närmare om hans fynd känner jag icke.

A. V. GRÖNBERG (student i Upsala 1871) höll inför Botaniska Föreningen (nuvarande Naturvetenskapliga Föreningen) vid Jönköpings läroverk den 24 mars 1870 ett föredrag, »Något om naturbeskaffenheten och vegetationen i Öreryds och Källerö socknar inom vestra delen av Småland» (enl. benäget meddelande i brev i febr. d. å. av föreningens dåvarande ordförande stud. PER-OLOF ALMQUIST). Jag har icke varit i tillfälle att se av GRÖNBERG insamlade växter i området.

Häradshövding P. ORRE har (enligt benäget meddelande i brev) hopbragt ett större herbarium, huvudsakligen från hans födelsesocken Mulseryd, och därtill gjort resor i häradets samtliga 11 socknar. Dock har jag icke haft tillfälle att närmare ta del av hans fynd.

Folkskollärare M. ÖSTMAN anträffade 1870 (enl. ex. i hb. Lund) *Carex globularis* i Åsenhöga (SCHEUTZ 1871, s. 146).

Komminister M. W. RYDEMAN har i området på 1880-talet anträffat *Gagea lutea* i Bondstorp (HÅRD AV SEGERSTAD 1924, s. 104).

Föreståndaren för Jönköpings Frökontrollanstalt R. TOLF besökte Komosse 1892 (TOLF 1894, s. 4), till större delen belägen i Redvägs härad i Västergötland. I sin skildring av denna mosses vegetation (TOLF 1893) uppräknar han ett flertal kärlväxter, dock utan att angiva, i vilket härad resp. arter anträffats.

Alb. Nilsson (1902, s. 241) uppger bok från Stengårdshult, där den iakttagits av kronojägare Carlsson.

Läroverksadjunkt G. Johansson har i Åsenhöga insamlat *Taraxacum laciniosum* (Dahlstedt 1911, s. 45), vidare *Erica Tetralix* (i samma socken 1916) (enl. ex. i hb. Lund).

Prof. H. Hesselman har i Bottnaryd insamlat *Taraxacum glaucinum* och *laetum* subsp. *obscurans* (Dahlstedt 1911, s. 14, resp. 18).

Broddesson (1912, s. 89) uppger, att *Scirpus caespitosus* insamlats på Dumme mosse av Hallström. Huruvida fyndet gjorts i Mo eller Tveta kan ej utan vidare avgöras.

Föreståndaren för Svenska Mosskulturföreningen i Jönköping Fil. Dr H. Osvald har under sina undersökningar över Komosses vegetation iakttagit ett flertal för Mo härad ej kända kärlväxter. Den första skildringen av vegetationen på denna mosse, delvis belägen i Mo härad, är hållen i mer populär form utan närmare angivande av växtlokaler (Osvald 1920). I sin monografi över Komosse (Osvald 1923) anger Osvald ett 50-tal arter från Mo-delen, som förut ej noterats för nämnda härad (jfr nedan lokalförteckningen).

Lektor F. Hård av Segerstad har under sina resor i Mo härad 1918 och 1919 iakttagit följande arter: *Dianthus deltoides, Barbaraea stricta, Gentiana Pneumonanthe, Lamium intermedium*. Hård av Segerstads lista skulle kunna utökas betydligt. I sitt stora grundläggande arbete över den sydsvenska florans växtgeografiska huvudgrupper (Hård av Segerstad 1924) har han nämligen av utrymmesskäl publicerat så gott som samtliga lokaler från Mo (liksom från övriga delar av Sydsverige), av vilka utom de av mig lämnade så gott som samtliga torde vara hans egna, endast som kartprickar. Jag har ännu ej haft tillfälle ta del av hans anteckningar. I det anförda arbetet omnämner han ett 50-tal arter, förut ej angivna för Mo härad.

Kontraktsprost F. Höijer har i området 1920 anträffat *Lamium Galeobdolon* (Hård av Segerstad 1924, s. 162). Arten är dock troligen ej inhemsk i trakten (jfr Hård av Segerstad, a. a., s. 165).

Kand. B. Sterner har i Bottnaryd 1921 och 1922 anträffat följande arter: *Anemone Hepatica, Rubus caesius, Helianthemum »vulgare»* (är troligen *H. nummularium* Janch.; jfr Du Rietz 1923, s. 440 ff.), *Carum carvi*.

R. Sterner uppger i sitt arbete över det kontinentala elementet i Sydsveriges flora (Sterner 1922) *Pulsatilla vulgaris* för Mo härad (s. 321, i form av kartprickar).

Fil. Dr G. Lundqvist lämnar uppgift på *Litorella uniflora* (Lundquist 1923, s. 286) och *Lobelia Dortmanna* (Lundquist 1925, s. 32), anträffade av honom i Bondstorp.

Följande av mig 1921 och 1922 i området iakttagna arter ha förut publicerats: *Pulsatilla vulgaris* (jfr ovan), *Cardamine flexuosa, Berteroa incana, Epilobium collinum, Circaea alpina, Satureja Acinos* (samtliga hos Hård av Segerstad 1924).

Granlund (1925, s. 95) uppger *Ledum palustre* för Mo härad (i form av kartprickar).

Under Fjärde Internationella Växtgeografiska Exkursionens färd till Komosse 1925 iakttogs av fil. stud. N. Hylander i Mulseryd *Rhinanthus major* v. *apterus*.

K. Johansson (1926) uppgiver (i form av kartprickar) *Hieracium lepidotum* (s. 322) och *H. pinnatifidum* (s. 324) för Mo härad.

Lindstam (1931, s. 222) uppger *M. suaveolens* för Mo härad (jfr ovan, s. 401).

Grönstenarnas betydelse för floran på småländska höglandet jämfört med gnejsens har framhållits av Scheutz (1864, s. XI) och framför allt Hård av Segerstad (1919, 1924). Av grönstenarna förekommer i Mo härad diorit. Innan jag går närmare in på dioritens betydelse, meddelar

jag här i tabell 1 en översikt över märkligare växter på de högre bergen (gnejs och diorit) i N. Hestra socken:

Tabell 1.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Woodsia ilvensis	+		+		+		+	+	+
Cystopteris fragilis	+			+	+	+		+	
Dryopteris austriaca				+					
Asplenium septentrionale			+		+			+	
» *Trichomanes*	+		+	+	+	+	+	+	+
Blechnum spicant				+		+			
Lycopodium Selago				+	+			+	
» *complanatum*		+		+	+			+	
Calamagrostis arundinacea	+					+	+	+	+
Melica nutans	+					+			+
Poa nemoralis	+				+	+			
Festuca ovina		+	+	+	+				
Carex digitata				+	+				
» *pallescens*	+			+	+				
Urtica dioeca	+					+	+		
Stellaria uliginosa	+				+				
» *longifolia*	+			+	+				
Moehringia trinervia	+			+	+	+	+	+	
Viscaria vulgaris	+		+	+	+				
Melandrium dioecum	+								
Actaea spicata	+								
Anemone Hepatica	+								
Cardamine flexuosa	+			+	+				
Sedum Telephium	+		+	+	+		+	+	
Chrysosplenium alternifolium	+			+	+				
Ribes nigrum				+					
Vicia hirsuta		+			+				
» *sepium*	+				+	+		+	
Geranium Robertianum	+	+		+	+	+			+
Epilobium montanum	+			+					+
» *collinum*					+				
Circaea alpina				+					
Pyrola chlorantha	+	+			+	+	+		
» *uniflora*	+								
Monotropa Hypopitys						+		+	
Galeopsis bifida				+		+			

Tabell 1 forts.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Stachys silvaticus	+					+			
Satureja vulgaris	+								
Verbascum Thapsus	+				+	+	+		
Scrophularia nodosa	+			+		+			+
Melampyrum silvaticum	+								+
Campanula persicifolia	+	+				+	+		
Cirsium lanceolatum	+				+		+		
Lactuca muralis	+	+		+	+				

Förklaringar till tabell 1:

1 = Ångaberg (diorit), 2 = Kyrkebo berg (dio.), 3 = Bjersveds klint (Jutabäcks klint) (gnejs), 4 = berg S om Angsjöholm (gn.), 5 = Isaberg (gn.), 6 = Hestra ås (gn.), 7 = Lillhestra berg (gn.), 8 = branter vid Lövåsen (gn.), 9 = Klinten (gn.).

Endast följande växter äro noterade enbart för diorit-förekomster: *Melandrium dioecum*, *Actaea spicata*, *Anemone Hepatica* (ytterst sällsynt; synes vara bunden till grönstenar i dessa trakter; de enda lokaler, jag hört omnämnas av menige man för trakten kring det omedelbart S om Mo härad belägna Gislaved, där jag f. ö. själv varit bosatt och flera somrar botaniserat utan att finna denna växt, äro grönstensförekomsterna Sännås i Villstad och Mölneberg i Burseryd), *Pyrola uniflora* och *Satureja vulgaris*. Av sällsynta arter, som endast anträffats på gnejs, märkes *Blechnum spicant*, vidare *Asplenium septentrionale* och *Carex digitata*, av vilka den förra i Värnamotrakten enl. Hård av Segerstad endast i ett fall anträffats på gnejs, annars på grönstenar (1919, s. 26), den senare i samtliga fall anträffats på grönstenar (1919, s. 5; 1924, s. 118).

Ännu är mitt material väl knappt för att fälla alltför generella omdömen om bergfloran. Dock synas resultaten peka hän i en viss riktning.

I stort sett hysa de större bergen av diorit och gnejs (Ångaberg, Hestra ås, Isaberg, Lillhestra berg) samma flora (en lokal företeelse?). Gemensamt för samtliga dessa berg

är deras höjd över omgivningen; vidare äro så gott som samtliga ovan i tabellen anförda arter anträffade på sluttning mot S. Den lokala expositionen, såväl med hänsyn till väderstreck som höjd över omgivningen, synes för floran i dessa trakter vara av avgörande betydelse. De ovannämnda gnejsbergen äro uppbyggda av en relativt lättvittrad gnejs, vilket i sin mån ytterligare förklarar likheten mellan de ifrågavarande diorit- och gnejsbergens flora.

Den lokala expositionen är, såsom i litteraturen framhållits (jfr Norman 1895, Hesselman 1906, Andersson & Birger 1912 och i dessa arbeten anförd litteratur) en växtgeografisk faktor av betydelse; mig förefaller dock, som om dess roll ej tillräckligt beaktats i våra skandinaviska floristiska arbeten, särskilt beträffande Sydsverige, med undantag för vissa mer specialiserade lokaler, som med hänsyn till studier över spridningens effektivitet och kolonivegetationen varit särskilt instruktiva, såsom brandmarker, landvinningar vid vatten, särskilt efter sjösänkningar, trädstammar (den högre epifytvegetationen), ruiner, myrstackar med omgivningar etc. (jfr Wittrock 1894, Lindman 1895, Sernander 1901, Holmboe 1904, Birger 1905, Gertz 1923 jämte i dessa arbeten anförd litteratur). Vidare märkes Stenströms studier över expositionens inflytande på vegetationen på banvallar (Hesselman 1906). I Sydsverige ha studier över expositionens inflytande på vegetationen i naturlig terräng ej företagits i nämnvärd utsträckning (jfr Andersson & Birger, a. a., s. 117 ff. och där anförd litteratur, vidare Erdtman 1922).

De omnämnda bergen äro artrikast på sydsidan, som mer eller mindre påminner om de norrländska sydbergens med utbildad hammare, bergrot och rasmark (jfr Andersson & Birger, a. a., s. 52 ff.). Insolationen och de i trakten dominerande sydvästvindarna inverka härvidlag gynnsamt på utbredningen av de sällsyntare arterna. Fortgående förvittring och i samband därmed anrikad öppen jord gynnar just dessa växter, vilka dock ofta föra en hård kamp mot

andra inträngande arter, särskilt gran, ljung och mossor, och vid besök på nämnda lokaler får man ofta ett intryck av att ifrågavarande arter äro stadda i tillbakagång på platsen. De sällsyntare arternas förekomst på nämnda ståndorter synes ofta vara relativt efemär eller periodisk (ej relikt från en svunnen tidsepok) i samband med tillfällig exposition och markbeskaffenhet (angående skogsavverkningens och expositionens betydelse jfr nedan om floran på kalhyggen). Observationer med jämna mellanrum under längre tid kunna möjligen ge förklaring på nämnda arters uppträdande.

Bergflorans artrikedom betingas även av florans i trakten sammansättning f. ö., ett förhållande, som iakttagits av PALMGREN (jfr PALMGREN 1925, s. 112 och där anförd tidigare litteratur av samme förf.) under hans studier över vegetationen i den åländska skärgården. PALMGREN har funnit, att floran på bergknallar i lövängsområdena är betydligt artrikare än floran på motsvarande ståndorter i barrskogsområdet (även om berggrunden och vittringsprodukterna på de olika lokalerna äro likartade), då lövängsområdena hysa ett större antal arter, som på bergknallarna finna gynnsamma betingelser, än barrskogsområdena.

Av de lösa jordlagren erbjuder särskilt mosanden mindre lämplig jordmån för växtligheten (sjöar i mosandsområden erbjuda dock en rikare flora än sjöar i krosstensgrusområden; jfr därom nedan). ELIAS FRIES (1825, s. 7 ff.) omnämner den sterila mosanden i trakten av Isaberg.

Jag har ännu ej varit i tillfälle att i nämnvärd grad undersöka floran på rullstensåsar. I norra delen äro *Rubus caesius* och *Helianthemum »vulgare»* funna på den rullstensås, där HAGSTRÖM påträffat en hel del sällsynta arter, av vilka åtminstone en del torde ha insamlats i nuvarande Bottnaryd (jfr ovan s. 403 ff.). *Taraxacum laetum* subsp. *obscurans,* som anträffats i Bottnaryd, är typisk för rullstensåsar i

Nässjötrakten, där jag varit i tillfälle att iakttaga densamma (under ledning av G. HAGLUND).

Förekomsten av den i dessa trakter sällsynta *Scirpus silvaticus* vid Källerydån får sättas i samband med den där påträffade leran. Den förekommer även vid Gislaved vid Nissan, där lera påträffats. Liknande iakttagelser ha gjorts av G. HAGLUND i Nässjötrakten (enl. muntligt meddelande).

I områdets sjöar ha av mig inga undersökningar över djupförhållanden och vattnets natur företagits. Sjöarna i Mo härad få anses tillhöra NAUMANNS oligotrofa typ (jfr NAUMANN 1921 s. 12 ff.). I området förekomma flera fyndorter för sjö- och myrmalm (jfr karta hos NAUMANN 1912, tavl. 4.). En fullt modern undersökning har verkställts av LUNDQVIST av Rasjön i Bondstorp (jfr LUNDQVIST 1925, s. 32 ff. och där anförd litteratur av samme förf.). Några undersökningar över sedimenteringens betydelse för floran ha ännu ej publicerats. I Mo härad bör tillfälle finnas till en jämförelse mellan järnsedimenteringens och dysedimenteringens inverkan på floran, då i området båda dessa sedimentationstyper förekomma (jfr karta hos LUNDQVIST 1927, s. 113).

I floristiskt hänseende äro sjöarna i N. Hestra och Källeryd bäst kända. Tills vidare har jag urskilt tre typer: sjöar i krosstensgrusområden, sjöar i mosandsområden (angående dessa områdens topografiska förhållande jfr ovan s. 400 ff.) (sjöar i rullstensgrusområden ha ännu ej studerats) och torvgölar. Av dessa synes de två förstnämnda tillhöra SAMUELSSONS grupp *Lobelia*-sjöar (jfr SAMUELSSON 1925, s. 7 ff.) (angående uppträdande av *Lobelia* i dysjöar jfr dock THUNMARK 1931, s. 6).

I nedanstående artlistor ha för sublitoralen (angående den lakustrina zoneringen jfr NAUMANN 1920, s. 7) tre skikt urskilts: fältskiktet, ytskiktet och vattenskiktet (jfr CARLSON 1902, s. 11 ff. och DU RIETZ 1921, s. 134).

Sjöarna i krosstensgrus- och mosandsområdena äro ofta kantade av en mer eller mindre utbildad och tät *Myrica*-zon i eulitoralen (jfr BLOMGREN & NAUMANN 1925, s. 44). Förutom *Carex stellulata, panicea, Juncus filiformis, Comarum palustre* och *Lysimachia vulgaris*, samtliga anförda för denna zon i den av BLOMGREN & NAUMANN undersökta sjön Stråken i Aneboda-området (jfr BLOMGREN & NAUMANN, a. a., s. 18—20), ha för denna zon antecknats *Lythrum Salicaria* och *Gentiana Pneumonanthe.*

För sjöar i krosstensgrusområdet ha bl. a. följande arter antecknats: i eulitoralens fältskikt *Sparganium affine* × *simplex* (el. ren *simplex;* jfr nedan) (Kolvåssjön), *Naumburgia thyrsiflora* och *Lobelia Dortmanna* (även i övre sublitoralen, där den f. ö. spelar sin största roll i bottenskiktet; jfr CARLSON, 1902, s. 21); i dess bottenskikt *Lycopodium inundatum* (Skjutsebosjön), i sublitoralens ytskikt *Sparganium affine* (el. *simplex;* jfr nedan) × *Friesii* (Kolvåssjön), *Nymphaea*[1] och *Nuphar luteum.* En liknande, dock något rikare flora har iakttagits i den av THUNMARK i Anebodatrakten undersökta moränsjön Fiolen (jfr THUNMARK 1931, där f. ö. floristiska sjöundersökningars metodik ingående behandlas).

Sjöarna i mosandsområdena erbjuda en rikare flora än föregående sjötyp. (Materialet, särskilt från sjöar i krosstensgrusområden, är dock alltför knappt för att göra en definitiv jämförelse mellan dessa tvenne sjötyper.) Orsakerna till att floran i sjöarna i mosandsområdena är rikare äro icke blott att söka i omgivningens, bottnens och vattnets natur utan även i spridningsförhållandena (ifrågavarande sjöar äro genomflutna av större vattendrag än sjöarna i krosstensgrusområdena: Nissan, Hyltaån och Källerydån). Utöver de under sjöar i krosstensgrusområdena nämnda arterna ha ett flertal noterats. För eulitoralens fältskikt

[1] Exemplar av detta släkte ha ej insamlats. Enl. SAMUELSSON (1923, s. 101) kan en säker bestämning ej ske utan mikroskopisk undersökning av pollenkornen.

ha antecknats: *Triglochin palustre, Scirpus acicularis, palustris, uniglumis, multicaulis, Rumex domesticus* (enst. ex.), *Polygonum amphibium* f. *terrestre, Spergula arvensis, Caltha palustris, Radiola linoides, Linum catharticum;* i denna zons nedre del uppträda även *Subularia aquatica* och *Litorella uniflora.* I sublitoralen förekomma: i bottenskiktet *Isoëtes lacustre* (Algustorpsjön), *Subularia aquatica, Litorella uniflora;* i ytskiktet *Potamogeton natans, gramineus, perfoliatus, polygonifolius, Polygonum amphibium, Hottonia palustris,* steril *Utricularia vulgaris* (ev. *neglecta,* jfr nedan; liksom *Hottonia* ej utpräglad representant för ytskiktet); i fältskiktet *Alisma Plantago aquatica, Phragmites communis, Scirpus lacustris, palustris* f. *major, Iris pseudacorus* (Angsjön). För elitoralen ha antecknats *Potamogeton perfoliatus* och *Myriophyllum alterniflorum.*

Som av ovanstående förteckning framgår förekomma i dessa sjöar en del arter, som till sin utbredning äro eutrofa eller mesotrofa (jfr HÅRD AV SEGERSTAD 1924).[1] Förutom de eutrofa arter, som återfinnas nedan under de växtgeografiska grupperna, ha i sjöar i mosandsområden anträffats *Iris pseudacorus* och *Myosotis caespitosa* (jfr HÅRD AV SEGERSTAD, a. a., s. 35). Förekomsten av dessa eutrofa arter får åtminstone delvis sättas i samband med föroreningar i vattnet (från byar, fabriker etc.).

En helt annan vegetation erbjuda gölarna (kolkar enl. NAUMANN 1931, s. 282), sjöar med stränder av högmosse. Ofta äro de kantade av ett starrmossbräm (jfr HÅRD AV SEGERSTAD, a. a., s. 31), för vilket *Carex inflata, limosa (C. magellanica* växer på torrare ståndorter) och *lasiocarpa* ha antecknats. I kanten av gölarna förekomma vidare *Scheuchzeria palustris* och *Peucedanum palustre.* Flytbladsväxterna utgöras av *Nymphaea* och *Nuphar luteum.*

Kolkarna synas, åtminstone i en del fall, ha utvecklats ur de övriga sjötyperna. Som en relikt från ett före-

[1] NAUMANNS och HÅRD AV SEGERSTADS eu-, oligo- etc. -trofbegrepp få ej sammanblandas, då de ej helt täcka varandra.

gående utvecklingsstadium kan möjligen betecknas en i Ingelsbogölen vid Bönabo i N. Hestra påträffad *Hottonia palustris.*

De olika lövträdens förekomst inom Mo härad har hittills ej närmare studerats. Särskilt de sydligare lövträden äro lokaliserade till högre belägna ställen; de söka sig nämligen till frostskyddade höjdlägen; liknande iakttagelser ha gjorts av N. SYLVÉN över lövträdens förekomst flerstädes i Götaland och Svealand. På sådana platser äro också de flesta gårdarna belägna. Bebyggelsen i de lägre områdena synes vara av senare datum (i samband med större väg-, industrianläggningar o. d.).

Lövträd förekomma ofta planterade vid de nyssnämnda högt belägna gårdarna. Några närmare undersökningar, huruvida dessa träd härstamma från platsen eller trakten ifråga, ha t. v. icke företagits.

De sydliga lövträdens forna utbredning kan man sluta sig till vid studiet av ortnamnen (ERIKSSON 1913). Några närmare undersökningar härvidlag ha t. v. icke anställts.

För hassel ha lokaler antecknats i N. Hestra och Stengårdshult. Vad ekens förekomst beträffar, föreligga inga närmare anteckningar från min sida. *Quercus sessiliflora* har angivits för området (HÅRD AV SEGERSTAD 1924, s. 143). Lönn, som antecknats från N. Hestra, Källeryd, Stengårdshult och Bottnaryd, synes vara det vanligaste bland de ädla lövträden. För lind ha lokaler antecknats från N. Hestra och Bottnaryd (dock torde ett par av anteckningarna avse odlade exemplar). Anteckningar om alm föreligga från N. Hestra, Källeryd och Bottnaryd, om ask från N. Hestra, Källeryd, Stengårdshult och Bottnaryd.

Med anledning av LINDQUISTS nyligen utkomna arbete (1931), varigenom boken torde vara det bäst kända bland de ädla lövträden med hänsyn till utbredning och ståndortsförhållanden i Skandinavien, anföras här de uppgifter, som föreligga om förekomsten av bok i Mo härad.

SCHEUTZ (1857, s. 41) uppgiver bok från N. Unnaryd. Några närmare uppgifter om denna förekomst ha ej stått att uppbringa i litteraturen. Uppgiften förekommer ej i hans senare utkomna småländska flora (jfr SCHEUTZ 1864, s. 212).

ALB. NILSSON (1902, s. 241) omnämner 3 el. 4 gamla träd från kyrkoherdebostället i Stengårdshult.

WIBECK (1909, s. 352) har för Mo härad angivit 2 lokaler (i form av kartprickar) i häradets norra och mellersta del, av vilka möjligen den södra lokalen är identisk med den av SCHEUTZ anförda. Den norra synes vara belägen i Mulseryd eller Angerdshestra.

På LINDQUISTS stora karta (1931., bil.) över den spontana recenta bokens utbredning är boken ej inprickad för Mo; sannolikt har författaren ej haft tillfälle närmare ta kännedom om förekomsterna ifråga. WIBECK (1910, s. 31*) har påpekat, att förekomsterna av bok i Jönköpings län N om bok-granskogsgränsen i stort sett äro människans verk, och under LINDQUISTS arbeten med utbredningskartan har det framgått, »att en grundlig revision av dessa förekomster är nödvändig under strängt hänsynstagande till förekomsternas ursprung» (LINDQUIST, a. a., s. 421). För nordöstra delens av Jönköpings län vidkommande synas bokförekomsterna stå i samband med herrgårdskulturen (LINDQUIST, a. a., s. 423). Huru med lokalerna i Mo härad, där herrgårdskulturen ej varit så framträdande, förhåller sig återstår att avgöra.

I Mo härad förekomma en del ortnamn med sammansättningsleden -hester och -hestra (jfr karta hos LINDQUIST, a. a., s. 375). ERIKSSON (1913, s. 332) framhåller, att vid inläggning på kartan av de ortnamn, som härröra från boken i dess ena eller andra namnform (»bok» eller »hester»), en del falla inom de områden, där bok nu saknas. Detta bekräftas av LINDQUIST, som även kartlagt andra på förekomst av bok tydande ortnamn, vad beträffar »hester» och »hestra». Vad beträffar »bok» synes förekomsten av dessa

ortnamn utanför den recenta bokens utbredning i stort sett sammanfalla med fynd av bokpollen (jfr LINDQUIST 1931, s. 374 o. karta s. 376).

Kulturen har satt sina spår i vegetationens och florans sammansättning, dock ej på långt när i så hög grad som i meso- och eutrofområdet.

Ett framträdande drag i landskapsbilden utgöra, som nämnt, barrskogsfällorna. Studier över vegetationen och dess utveckling på våra kalhyggen torde erbjuda åtskilligt av intresse. I svensk litteratur synes saken ännu ej så mycket ha beaktats. I sin (andra, utökade) indelning av växtsamhällena synes H. v. POST (1862, s. 26–27) ha berört liknande växtplatser. Sålunda talar v. POST (a. a., s. 27) om »öppna ställen» (undergrupp av »barrskogsvegetationsgruppen»), vilka enl. hans karaktäristik »utgöras av de större eller mindre fläckar i marken uti barrskogarne, som på ett eller annat sätt blifvit beröfvade sin vextmatta. Denna lokal är icke naturbegränsad från öfrige lokalerne, utan uppträder fläckvis här och der å hela skogsvegetationsområdet, t. ex. der marken genom ras eller jordskred blifvit blottad, der genom trädens kullblåsning eller nermultning bara fläckar bildats, eller der genom djurens eller menniskans åtgärd fläckar af marken blottats från sin naturliga växtlighet, såsom marken omkring myrstackar. Lokalen är mycket fattig på egendomliga vextarter; några få ettåriga örter, jemte några gräs, äfvensom många mossor och svampar utmärka densamma» (spärrningen gjord av mig). Som utmärkande för dessa växtplatser uppges *Moehringia trinervia, Galeopsis bifida, Senecio silvaticus.*

HÅRD AV SEGERSTAD (1924, s. 27) talar om (barrskogs- och lövskogs-) »fällor» och framhåller, att i synnerhet björkar ta den nya marken i besittning, vidare, att telningar av övriga i trakten vanliga träd uppträda, varjämte risen, som

förut funnos på platsen, få tillfälle till rikare utveckling. Av på dylika växtplatser anträffade växter nämnas de fysionomiskt mer framträdande *Eupteris aquilina, Rubus idaeus* och *Chamaenerion angustifolium,* vidare telningar av *Sorbus suecica* (troligen som neofyt; s. 214) och *Spergula vernalis* (s. 190).

Andersson & Hesselman (1907, s. 80) framhålla, att i samband med skogsavverkningen stora mängder foder från andra trakter införas, varigenom frön spridas av såväl arter, som snart åter försvinna, som av sådana, vilka förmå sätta sig fast på öppen mark. De av dem anförda »skogskojeplatserna» ha en del arter gemensamma med de i Mo förekommande barrskogsfällorna, dock äro skogskojeplatserna betydligt rikare på kvävenäring.

Som de viktigaste faktorerna, vilka förändra skogarnas vegetation i Finland, anför Linkola (1916, s. 109) svedjebruk (huvudfaktor; förekommer numera relativt sällan i Sverige), skogsbrand, betning och skogsavverkning, svedjebruket och de två sistnämnda faktorerna ofta tillsammans. Linkola har för de olika i Ladogaområdet förekommande skogstyperna uppräknat ett flertal »Kulturansiedler» (vid förnyade besök i Mo härad ämnar jag också försöka utröna, vilka skogstyper i ifrågavarande fall blivit utsatta för avverkning; nedan meddelade preliminära förteckning torde dock, oavsett att jag icke noterat moderformationens floristiska sammansättning — en sak, som stundom svårligen låter sig göra, om man före avverkningen icke besökt platsen —, icke sakna sitt intresse). Floran på nyss gjorda kalhyggen behandlas ej speciellt av Linkola. Av särskilt intresse äro iakttagelserna över dessa »Kulturansiedlers» förmåga att hålla sig kvar, allt eftersom skogen växer upp. En hel del av de av Linkola i detta sammanhang uppräknade arterna ha även antecknats för de av mig undersökta barrskogsfällorna i Mo.

I samband med framläggandet av mina observationer rörande vegetationen på barrskogsfällor har Fil. Dr N. Syl-

VÉN haft vänligheten meddela mig liknande av honom gjorda iakttagelser, grundade på ett 100-tal ännu opublicerade ståndortsanteckningar från kalhyggen, varvid vi haft tillfälle gemensamt diskutera spridningen av de antecknade växterna till ifrågavarande växtplatser.

Enl. vår nuvarande skogslagstiftning är man skyldig efter viss tid beså kalhyggena. Före skogssådden hinner emellertid en tämligen rik hyggesvegetation utveckla sig. Av den ursprungliga vegetationens arter blir det främst risen, ljung, lingon och blåbär, som gynnas av friställningen, varför man ofta ser dem dominerande över större eller mindre fläckar. Av nytillkommande arter märkes vanligen främst björken. Utmärkande för kalhyggena äro framför andra consocioner (jfr DU RIETZ 1930, s. 334) av *Eupteris* och *Chamaenerion*, som stundom täcka större delen av hyggena. F. ö. äro följande arter karakteristiska: *Dryopteris spinulosa*, *Phegopteris* och *Linnaeana*, *Carex leporina* och *pilulifera*, *Luzula multiflora*, *Rumex Acetosella*, *Cerastium caespitosum*, *Rubus idaeus*, *Veronica officinalis* och *Senecio silvaticus*. Den i Mo sällsynta *Spergula vernalis* har endast anträffats på hyggen. I floror uppges den växa på klippor, skogsberg etc., av HÅRD AV SEGERSTAD (1924, s. 190) uppges den i inre delen av landet även förekomma på barrskogsfällor, såsom på den närmast förekomsterna i Mo belägna lokalen (i Åkers sn). På sluttande kalhyggen (särskilt mot vattendrag eller sumpmarker) tillkomma bl. a. följande arter: *Moehringia trinervia*, *Geranium Robertianum*, *Lactuca muralis;* särskilt *Moehringia* har antecknats från ett flertal dylika kalhyggen. Av trädplantor, som anträffats, märkes *Sorbus suecica*, antecknad från hygge på Isaberg, där den f. ö. anträffats på ett par lokaler (föredrar klippgrund). F. ö. framgår floran på barrskogsfällorna av närstående tabell 2, behandlande floran på olika kalhyggen i N. Hestra.

Tabell 2.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Dryopteris spinulosa		+	+					+	+				+		+			+	
» *Phegopteris*			+	+	+		+		+		+								
» *Linnaeana*		+	+					+		+					+			+	
Athyrium Filix femina		+	+				+				+		+						
Eupteris aquilina	+		+	+				+	+		+	+		+		+			
Lycopodium annotinum			+	+					+		+		+						
» *clavatum*				+							+								
Anthoxanthum odoratum						+	+			+									
Calamagrostis arundinacea													+						
Deschampsia flexuosa														+		+			
Sieglingia decumbens											+						+		
Molinia coerulea														+					
Festuca rubra									+										
Bromus mollis												+			+		+		
Carex leporina			+			+		+	+							+		+	
» *canescens*										+									
» *globularis*										+									
» *pilulifera*			+	+		+	+	+		+	+	+	+			+		+	+
» *pallescens*												+							
Juncus effusus										+	+								+
« *conglomeratus*	+								+		+								

Tabell 2 forts.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Juncus filiformis									+	+									
» *squarrosus*									+	+	+	+							
» *bufonius*													+						
Luzula pilosa								+					+						
» *multiflora*			+	+				+			+		+	+	+	+			
Majanthemum bifolium								+				+							
Rumex Acetosella	+	+		+	+			+	+	+	+		+	+	+	+	+		
Stellaria media														+					
» *uliginosa*													+						
Cerastium caespitosum			+		+	+			+	+				+	+				
Moehringia trinervia	+	+	+				+		+				+	+	+	+	+		
Spergula vernalis						+		+											
Spergularia rubra					+														
Ranunculus repens	+																		
Sorbus suecica																+			
» *Aucuparia*						+													
Rubus idaeus		+	+	+			+	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+
» *chamaemorus*									+										
Fragaria vesca	+		+										+				+		
Potentilla erecta													+			+	+		
Lotus corniculatus						+								+					

Tabell 2 forts.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Vicia hirsuta						+								+					
» *cracca*														+					
» *sepium*														+					
» *angustifolia*														+					
Geranium Robertianum			+												+				
Oxalis Acetosella			+						+				+		+				
Epilobium palustre											+								
Chamanerion angustifolium	+		+			+			+	+	+	+	+	+		+		+	
Pyrola secunda													+						
Erica Tetralix										+									
Arctostaphylos Uva ursi	+																		
Trientalis europaea			+	+															
Ajuga pyramidalis								+											
Galeopsis Tetrahit																+			
Scrophularia nodosa													+						
Veronica serpyllifolia											+								
» *Chamaedrys*	+															+	+		
» *officinalis*	+		+	+			+		+		+		+	+	+		+		
Plantago major													+						
» *lanceolata*															+				
Linnaea borealis			+	+															

Tabell 2 forts.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Campanula rotundifolia													+						
Tussilago Farfara													+						
Senecio silvaticus			+		+			+					+	+	+	+			
Cirsium lanceolatum			+												+		+		
Lactuca muralis							+								+				

Förklaring till tabell 2:

1 = kalhygge på NW sidan om Nissastigens bro över Flankabäcken (enst. högre tallar, uppspirande tall och gran; sluttande mot bäcken). 2 = kalhygge vid L. Ingelsbo, sluttande mot bäck. 3 = kalhygge vid såg E om Regnsjötorp, sluttande mot bäck. 4 = kalhygge på W sidan om vägen från järnvägsövergång N om Hestra station upp till H. kyrka (genomflutet av bäck). 5 = kalhygge intill bäcken från Lövåsen (delvis sluttande mot bäcken). 6 = kalhygge E om Bjersvedsklint. 7 = hygge mellan Skönabo och Hansabo (genomflutet av bäck). 8 = Bya hygge SSW om Lövåsen (vid kanten av bäck och sluttande mot sumpmark). 9 = större hygge W om S delen av Store mossen N om Skönabo, sluttande mot mossen (mot E). 11 = hygge N om och sluttande mot V. Regnsjön (mot S). 12 = Brant hygge mot S N om bäcken från Klinten, som rinner ut i V. Regnsjön. 13 = hygge på sluttning mot W S om Angsjöholm. 14 = större hygge på SE-sluttningen av Isaberg. 15 = kalhygge på N sidan om Isaberg. 16 = hygge ovanför (E om) Hässleberg (mot W). 17 = hygge i Örnaskur nedanför Stackebo. 18 = hygge mot E på sluttningen av Kyrkeboberg. 19 = hygge E om berget vid Kolvåssjön (mot S). — De på hyggena vanligen förekommande björk, ljung, lingon och blåbär ha, såsom jag inledningsvis nämnt, ej särskilt annoterats.

Som exempel på kolonisationen må följande anföras. År 1925 nedhöggs barrskogen på sydöstra sluttningen av Isaberg. När jag 1926 besökte lokalen, antecknades följande växter, som jag ej observerat vid mitt föregående besök på platsen 1924: *Moehringia trinervia, Stellaria media, Vicia hirsuta, cracca, sepium* och *angustifolia, Lotus corniculatus;* nämnda arter uppvisa i trakten icke någon högre frekvens. Att dessa växter hade skogsavverkningen och expositionen att tacka för sin nya landvinning torde knappast kunna betvivlas.

Då ännu ej tillräckligt med observationer i fält föreligga från min sida, skall jag här endast preliminärt beröra de närmast tillhands liggande orsakerna till vissa ovan för hyggena uppräknade arters framträdande på resp. lokaler. En del av dessa växter ha enl. uppgifter i litteraturen även andra spridningssätt, som jag dock ej här går in på.

Vissa arter kunna ha förts till kalhyggena med kreatursfoder (åt hästar vid avverkningen, jfr ovan), t. ex. *Cerastium caespitosum* och *Stellaria media.* Detsamma kan tänkas om ett par *Vicia*-arter. Genom vinden ha björkfrukter, vidare de typiskt anemochora *Chamaenerion, Senecio silvaticus, Cirsium lanceolatum* och *Lactuca muralis* förts till platsen. Ormbunkarna och caryophyllacéerna ha diasporer (jfr Sernander 1927, s. 6), som lätt transporteras och spridas med vinden (Wittrock 1894, s. 7 och 22), *Spergula vernalis* har tydligt vingkantade frön. *Anthoxanthum odoratum* är anemochor och myrmechochor (Sernander 1901 och 1906). För *Carex pilulifera* och *Moehringia trinervia* är myrmechochori ej fastställd; deras organisation synes emellertid tala därför (Sernander 1901 och 1906). Endozoisk spridning ha de med köttiga frukter försedda *Rubus idaeus* (Focke enl. Huth 1889, s. 16; Norman 1895, s. 230), *Fragaria vesca* (Marshall enl. Huth, l. c.; Heintze 1915, s. 276, 1916, s. 500), *Sorbus suecica* (Sernander 1901, s. 227; Birger 1907, s. 18) och *Aucu-*

paria (Huth 1889, s. 17; Holmboe 1900, s. 314), vidare *Rumex Acetosella* (Holmboe 1900, s. 313; Heintze 1915, s. 278).

En del av de ovan uppräknade arterna äro närmast att beteckna såsom relikter från den ursprungliga skogen: förutom de vanliga skogsrisen *Eupteris aquilina, Carex globularis* (från fuktig, gles skog), *Majanthemum bifolium, Oxalis Acetosella, Pyrola secunda, Trientalis europaea* och *Linnaea borealis.*

Då barrskogsfällorna ofta ligga intill vattendrag oeh sumpmarker, ha en del fuktighetsälskande arter noterats: *Molinia coerulea, Carex canescens, Juncus*-arterna, *Stellaria uliginosa, Rubus chamaemorus, Potentilla erecta, Epilobium palustre.*

En hel del få betecknas som kolonister, som härstamma från längre bort belägna lokaler. I tabellen upptagna ± typiska kolonister äro *Anthoxanthum odoratum, Festuca rubra, Carex leporina, pilulifera, Rumex Acetosella, Cerastium caespitosum, Spergula vernalis, Spergularia rubra, Sorbus Aucuparia* och *suecica, Rubus idaeus, Fragaria vesca, Geranium Robertianum, Chamaenerion angustifolium, Scrophularia nodosa, Plantago major* och *lanceolata, Tussilago Farfara, Senecio silvaticus, Cirsium lanceolatum, Galeopsis Tetrahit, Lactuca muralis.*

Uppväxten av vissa arter gynnas i hög grad av den efter avverkningen inträdande starka insolationen. Ett exempel därpå är särskilt *Rubus idaeus,* av vilken Dr Sylvén inne i mörk skog stundom iakttagit låga sterila skott.

Av de arter, som enl. Linkola (1916) äro ursprungliga i ifrågavarande skogstyper men särskilt gynnas av kulturen, ha följande antecknats för kalhyggena: *Eupteris aquilina, Lycopodium clavatum, Fragaria vesca, Chamaenerion angustifolium.*

F. ö. äro följande uppgifter om kulturens inverkan på floran av intresse.

På skogsvägar i området ha bl. a. antecknats: *Alopecurus geniculatus, Carex leporina, Juncus squarrosus* och

bufonius, Bromus mollis (särskilt på öppna ställen, på barrskogsfällor o. dyl.), *Spergularia rubra.*

Floran på områdets tvenne järnvägsstationer, Hestra och Nissafors, är synnerligen trivial jämförd med floran på järnvägsstationer i meso- och eutrofområdena. Som nämnt har en för dylika ståndorter så typisk växt som *Matricaria suaveolens* ej noterats förrän 1930. Floran på järnvägsstationerna Hestra (H) och Nissafors (N) framgår av nedanstående tabell 3.

Tabell 3.

	H	N
Pinus silvestris (småplantor)		+
Anthoxanthum odoratum	+	
Phleum pratense	+	
Agrostis canina	+	
Holcus lanatus	+	+[1]
Deschampsia flexuosa	+	
Avena sativa	+	
Poa trivialis	+	
» *annua*	+	+
Festuca ovina		+
» *pratensis*		+
Bromus mollis	+	+
Agropyron repens	+	+
Carex leporina	+	+
Urtica dioeca	+	
Rumex domesticus	+	+
» *Acetosa*	+	+
» *Acetosella*	+	+
Polygonum heterophyllum	+	
» *Convolvulus*	+	+[1]
Chenopodium leptophyllum		+
» *album*	+	+
Atriplex patulum	+	+
Scleranthus annuus		+
Stellaria media	+	+
Sagina procumbens	+	
Arenaria serpyllifolia	+[2]	

Tabell 3 forts.

	H	N
Spergula arvensis	+	+
Spergularia rubra	+	
Silene vulgaris	+	+
Ranunculus acris	+	
» *repens*	+	+
Sisymbrium officinale	+	
Capsella bursa pastoris	+	+
Arabis arenosa	+	+
Erysimum cheiranthoides	+	
Potentilla argentea	+	
» *erecta*		+[1]
Alchemilla pubescens	+	
» *strigosula*	+[2]	+[3]
» *pastoralis*		+[3]
Trifolium pratense	+	
» *repens*	+	
» *hybridum*		+
Lotus corniculatus		+
Vicia cracca		+
Lathyrus pratensis	+	+
» *montanus*	+[2]	
Geranium silvaticum	+	
» *pusillum*	+[2]	
Linum usitatissimum	+	
Hypericum maculatum	+	+
Viola canina		+
» *tricolor*	+	+
» *arvensis*	+	
Chamaenerion angustifolium	+	+
Chaerefolium Anthriscus	+	
Plantago major	+	+
» *lanceolata*	+	+
Myosotis arvensis	+	+
Galeopsis bifida	+	
» *speciosa*	+	
» *Ladanum*		+
Lamium album	+	+[1]
» *purpureum*	+	
» *hybridum*	+	

Tabell 3 forts.

	H	N
Lamium intermedium [4]	+	+
» *amplexicaule*	+	
Stachys palustris		+
Satureja Acinos		+ [1]
Verbascum nigrum	+ [2]	
Linaria vulgaris		+
Veronica serpyllifolia	+	
Euphrasia brevipila		+
Rhinanthus major v. *apterus*	+	
Galium Aparine (el. *Vaillantii*, ster.)	+	
» *verum*		+ [1]
» *Mollugo*	+	+
Campanula rapunculoides	+	
» *rotundifolia*		+
Solidago virgaurea		+
Erigeron acris	+	
Gnaphalium silvaticum		+
» *uliginosum*		+
Anthemis arvensis	+	
Achillea Ptarmica		+
» *Millefolium*		+
Matricaria inodora		+
» *suaveolens*		+ [5]
Artemisia vulgaris		+
Tussilago Farfara		+
Senecio vulgaris	+	+
» *silvaticus*	+	+
Carduus crispus	+ [1 6]	
Lapsana communis	+ [6]	
Leontodon autumnalis	+	
Hieracium auricula	+	+
» *umbellatum*	+	

Förklaring till tabell 3:

[1] Endast antecknad 1922 (lokalerna undersökta 1922 och 1926.) [2] På dikesren inom bangårdsområdet. [3] Höstexemplar; bestämningen därför ej fullt säker. [4] Enl. Hård av Segerstad 1922, s. 285. [5] 1930 C. R. Lindstam (jfr Lindstam 1931, s. 222). [6] I trädgårdsland inom bangårdsområdet.

De märkligaste av ovan uppräknade arter äro *Chenopodium leptophyllum* (endast ett litet sterilt exemplar anträffat), *Sisymbrium officinale, Arabis arenosa, Alchemilla strigosula* (om bestämningen jfr ovan), *Lamium album, Satureja Acinos*. Vid banan mellan Hestra och Nissafors stationer har antecknats *Rumex crispus*.

Vid herrgårdar o. dyl. ha bl. a. antecknats *Chelidonium majus* och *Aegopodium Podagraria*.

F. ö. ha följande arter, icke tillhörande den inhemska floran i trakten, noterats: *Arrhenatherum elatius* (vid grusgrop), *Berteroa incana* (vid hönsgård), *Potentilla intermedia* (vid gård), *Anthyllis Vulneraria* (med gräsfrö), *Heracleum sibiricum* (vid såg), *Anthemis tinctoria* (med klöverfrö).

Den sydsvenska florans växtgeografiska huvudgrupper ha i senare tid särskilt behandlats av STERNER (1922), HÅRD AV SEGERSTAD (1924) och VIERHAPPER (1927). I nedanstående preliminära översikt över ifrågavarande gruppers representation i Mo härad har jag huvudsakligen följt VIERHAPPERS indelning. Jag anser mig f. n. inte kunna gå in på ev. modifikationer beträffande resp. arters inordning i de av nämnde förf. anförda grupperna.

Det europeiska elementet (VIERHAPPER, a. a., s. 181) representeras av: *Dryopteris Filix mas, Athyrium Filix femina, Pinus silvestris, Juniperus communis, Anthoxanthum odoratum, Deschampsia flexuosa, caespitosa, Nardus stricta, Eriophorum polystachyum, Carex Goodenowii, Juncus lampocarpus, Convallaria majalis, Majanthemum bifolium, Salix caprea, Populus tremula, Urtica dioeca, Ranunculus acris, Rubus idaeus, Filipendula Ulmaria, Fragaria vesca, Prunus Padus, Rhamnus Frangula, Chamaenerion angustifolium, Chaerefolium Anthriscus, Calluna vulgaris, Vaccinium Myrtillus, vitis idaea, Scrophularia nodosa, Lonicera Xylosteum, Solidago virgaurea*. Med hänsyn till utbredningen i södra

Sverige äro dessa arter i regel eurytrofer (jfr HÅRD AV SEGERSTAD 1924, s. 35).

Picea excelsa, Melandrium dioecum och *Trollius europaeus* bilda enl. VIERHAPPER en övergång till subarktisk-subalpina elementet. De två sistnämnda betecknas av HÅRD AV SEGERSTAD med hänsyn till utbredningen i Sydsverige som nordliga mesotrofer.

Följande arter, tillhörande det baltiska elementet (VIERHAPPER 1927, s. 182), ha anträffats i Mo härad: *Carex remota, silvatica* (angående dessa två arters förekomst i området jfr i det föreg.), *Corylus avellana, Alnus glutinosa, Quercus robur, Tilia cordata, Acer platanoides, Fraxinus excelsior, Arnica montana. Fagus silvatica* bildar en övergång till det atlantiska elementet (VIERHAPPER, l. c.). Av TROLL (1925, s. 312) betecknas den såsom atlantisk mediterranmontan. *Anemone Hepatica* och *Satureja vulgaris* visa enl. VIERHAPPER (l. c.) övergång till det europeiska elementet.

Av de subalpin-subarktiska arterna (VIERHAPPER, s. 183) förekomma i Mo härad *Ajuga pyramidalis* och *Cirsium heterophyllum. Rubus saxatilis* och *Geranium silvaticum* bilda enl. VIERHAPPER övergång till europeiska elementet.

Av de av VIERHAPPER (s. 184) anförda subarktiska arterna förekomma följande i Mo: *Rubus chamaemorus, Cornus suecica* — bildar en övergång till de atlantiska arterna (jfr HÅRD AV SEGERSTAD 1924, s. 138, VIERHAPPER, s. 188), betecknas av TROLL (s. 317) som en atlantisk-subarktisk (närmare bestämt nordatlantisk-subarktisk) —, *Trientalis europaea, Ledum palustre* (jfr nedan), *Linnaea borealis, Juncus stygius, Carex chordorrhiza, globularis, vaginata.*

Till de alpin-arktiska arterna räknar VIERHAPPER (s. 185) bl. a. följande arter: *Polygonum viviparum, Empetrum nigrum, Arctostaphylos Uva ursi.*

Av de arter, som VIERHAPPER (s. 186) för till det arktiska elementet, förekommer en i Mo: *Betula nana.* Den bildar enl. min mening en övergång till de subarktiska

arterna. Bland de nordliga arterna i Sydsverige intager den enl. Hård av Segerstad (1924, s. 125) en särställning, då den föredrar de magra urbergsslätterna framför högländа och bördigare trakter (jfr även Hemberg 1925).

Bland de av Vierhapper (1927, s. 187 ff.) omnämnda atlantiska arterna förekomma följande i Mo: *Erica Tetralix, Galium saxatile, Narthecium ossifragum.* Som mer subarktiska betecknas de i Mo anträffade *Myrica Gale* — av Troll (1925, s. 317) betecknad som atlantisk-subarktisk (närmare bestämt nordatlantisk-subarktisk), — *Cornus suecica* (jfr ovan under subarktiska elementet), *Lobelia Dortmanna* — av Troll förd till atlantisk-subarktiska gruppen (dock närstående hans äkta atlantiska grupp). En övergång till subarktiska gruppen utgöra enl. Vierhapper vidare de i Mo funna *Isoëtes lacustre, Sparganium affine* (ej funnen ren; jfr ovan), *Lycopodium inundatum,* samtliga av Troll betecknade som atlantisk-subarktiska (*Isoëtes* närmare bestämt som subatlantisk-subarktisk), och *Drosera intermedia* (svagt atlantisk enl. Hård av Segerstad 1924, s. 146).

Fagus silvatica, av Troll (s. 315) betecknad som atlantisk-medìtteranmontan, kan enl. Vierhapper föras till de atlantiska arterna liksom *Anemone Hepatica.*

De atlantiska arterna i Sydsverige indelar Hård av Segerstad (1924) i två grupper. Av den första gruppen, som har sin huvudutbredning i Europa — till synes identisk med Trolls atlantiska grupp (Troll, s. 310) förekomma i Mo utom *Galium saxatile, Narthecium ossifragum* och *Erica Tetralix: Scirpus multicaulis, Juncus squarrosus, Leucorchis albidus, Radiola multiflora, Hydrocotyle vulgaris.* Av de av Hård av Segerstad (1924) nämnda arterna, som ha en mer allmän utbredning i Europa, förekommer i Mo *Gentiana Pneumonanthe.*

Följande atlantiska former ha sina gränser inom området: *Scirpus multicaulis* (N. Hestra), *caespitosus* subsp. *germanicus* (N. Hestra), *Narthecium ossifragum* (Mulseryd,

Bottnaryd), *Hydrocotyle vulgaris* (N. Hestra, Källeryd), *Gentiana Pneumonanthe* (N. Hestra, Källeryd).

Av de kontinentala arterna (Vierhapper, s. 188 ff.; angående indelning jfr Sterner 1922, s. 238 ff.) ha endast ett fåtal noterats för Mo. *Ledum palustre* betecknas av Sterner som sarmatisk (subarktisk variant) (jfr ovan), *Calla palustris* och *Picea excelsa* (beträffande den sistnämnda jfr ovan under europeiska gruppen) som sarmatisk-centraleuropeiska liksom de subarktiska varianterna *Calamagrostis arundinacea*, *Pyrola chlorantha* och *Pinus silvestris* (beträffande den sistnämnda jfr även ovan under europeiska gruppen).

Bland de arter, som enl. Sterner (1922, s. 288 ff.) förekomma tillsammans med de kontinentala arterna och av Sterner betecknats som sydösteuropeiska eller sydcentraleuropeiska, förekomma följande i Mo: *Galium verum*, *Helianthemum* »*vulgare*», *Hieracium pilosella*, *Plantago lanceolata*, *Briza media*, *Festuca ovina*.

Hård av Segerstads grupper, eury-, eu-, meso- och oligotrofer, falla inom de föregående grupperna (jfr Hård av Segerstad 1924). Bland de europeiska synes särskilt eurytrofer förekomma, flera oligotrofer äro atlantiskt betonade. Bland arter, som av Hård av Segerstad betecknats som utpräglade eutrofer, förekomma i Mo härad: *Cardamine flexuosa* (utbredning dock ej tillräckligt känd, jfr Hård av Segerstad 1924, s. 70), *Carex silvatica* (angående förekomsten i Mo jfr ovan), *Scirpus compressus* (samtliga nu nämnda utgöra »å mera naturliga eller svagare kulturpåverkade ståndorter uppträdande arter», Hård av Segerstads grupp III. A. 1); av de till de utpräglade eutroferna hörande och av Hård av Segerstad som ruderatväxter betecknade arterna (grupp III. A. 2) har ingen art antecknats.

Följande arter, tillhörande eutrofer, som äro utbredda även inom mesotrofområdet, och förekommande å naturliga eller svagare kulturpåverkade ståndorter (Hård av

Segerstads grupp III. B. 1.) ha antecknats (från enstaka lokaler) för Mo: *Barbaraea stricta*, *Carex elata* (torde förekomma i området, då hybriden med *C. gracilis* anträffats), *C. remota* (angående förekomst i Mo jfr ovan), *Chelidonium majus*, *Gymnadenia conopsea*, *Linum catharticum*, *Lonicera Xylosteum*, *Potamogeton gramineus*, *Ribes nigrum*, *Satureja vulgaris*, *Scirpus uniglumis*, *Stachys silvaticus*, *Aegopodium Podagraria*, *Gagea lutea*, *Geum rivale*, *Hottonia palustris*, *Lemna minor*, *Poa nemoralis*, *Primula veris* (endast tf.), *Ranunculus auricomus*, *Verbascum Thapsus*, *Vicia sepium*.

Av ruderatväxter bland eutrofer, som även förekomma i mesotrofområdet (Hård av Segerstads grupp III. B. 2), ha följande arter noterats för Mo: *Bunias orientalis* (enst. ex.), *Carduus crispus* (enst. ex.), *Lamium album* och *hybridum*, *Solanum nigrum*, *Sisymbrium officinale*.

Av de såsom mesotrofer av Hård av Segerstad uppgivna arterna (grupp IV) ha bl. a. följande anträffats: *Epilobium collinum*, *obscurum*, *Lamium intermedium*, *Montia lamprosperma*, *Potamogeton alpinus*.

Av de av Hård av Segerstad uppräknade oligotroferna ha så gott som samtliga anträffats i Mo. Följande ha icke noterats: *Avena strigosa*, *Artemisia Absinthium*, *Pedicularis silvatica* (atlantisk), *Euphrasia gracilis*. Den oligotrofa *Carum carvi* (jfr Hård av Segerstad 1924) förefaller vara sällsynt i området. Av typiska oligotrofer, som noterats, märkas: *Betula nana*, *Carex magellanica* och *pauciflora*, *Drosera intermedia*, *Myriophyllum alterniflorum*, *Rhyncospora fusca*, *Scirpus mamillatus* och *Sparganium affine* (ej ren, jfr ovan).

Det från Mo härad antecknade artantalet kärlväxter utgör (med undantag av de kritiska grupperna inom släktena *Betula*, *Rosa*, *Hieracium*, *Taraxacum*) 437 arter. Till jämförelse kan nämnas, att motsvarande tal för den mesotrofa Värnamotrakten är 613 (jfr Hård av Segerstad 1919 och 1923).

De kritiska släktena ha ännu ej i nämnvärd grad blivit studerade i området. En del av det insamlade materialet av dessa släkten är ännu ej bestämd. Floran i trakten är, som nämnt, artfattig; även de kritiska släktena synas vara fåtaligt representerade. Av *Hieracia vulgata* ha hittills 10 arter noterats. Av dessa tillhöra 9 *Vulgatiformia* och 1 *(H. stenolepis) Silvaticiformia*. K. Johansson (1923, s. 194 och 213) har framhållit, att *Silvaticiformia* inom oligotrof-området äro mycket sällsynta.

Angående arternas nomenklatur och uppställning i nedanstående art- och lokalförteckning jfr ovan (s. 399 ff.).

Följande förkortningar av sockennamnen ha använts: NH = Norra Hestra, K = Källeryd, Å = Åsenhöga, Ö = Öreryd, V = Valdshult, S = Stengårdshult, NU = Norra Unnaryd, Bp = Bondstorp, M = Mulseryd, A = Angerdshestra, Bd = Bottnaryd.

Siffrorna efter förkortningarna av sockennamnen ange av mig noterade lokaler. Inom parentes anges antalet av andra personer noterade lokaler jämte vederbörande sagesmän. När mina fynd förut publicerats, är detta utmärkt med ett »jfr» framför författarnamnet.

Följande förkortningar av personnamn ha använts: Hd = Hård av Segerstad, Osv. = Osvald (samtliga av Osvald anförda fynd äro gjorda av honom själv), Sam. = Samuelsson, Sylv. = Sylvén.

För de omnämnda litteraturuppgifterna ha resp. sidor ej citerats, då ifrågavarande arter i nämnda arbeten stundom berörts på ett flertal ställen och de f. ö. i dessa arbeten lätt kunna återfinnas. En stor del av dessa fynd äro ovan utförligt citerade (s. 402 ff.).

En asterisk (*) efter författarnamnet anger, att lokalen (el. lokalerna) hos vederbörande författare endast angivits i form av kartprick (el. kartprickar). Det har ibland mött vissa svårigheter att bestämma dessa lokalers läge med

hänsyn till socken (liksom ej heller alltid antalet lokaler i ifrågavarande socken kunnat bestämmas), då jag endast i ett fåtal fall haft tillgång till primäruppgifter, och de anföras därför härvidlag med en viss reservation.

Woodsia ilvensis. NH 13, K 2, M 1.
Cystopteris fragilis. NH 10, K 2, M 1, A 1.
Dryopteris Filix mas. NH 40, S 1, Bd 2.
D. cristata × *spinulosa.* NH 1.
D. austriaca. NH 3.
D. spinulosa. NH 83, K 2.
D. Phegopteris. NH 54, K 7, M 1, A 2, Bd 6.
D. Linnaeana. NH 44, K 6, M 1, A 1, Bd 5.
Athyrium Filix femina. NH 58, Å 1, S 1, A 1, Bd 1.
Asplenium septentrionale. NH 7.
A. Trichomanes. NH 20, Bd 1.
Blechnum spicant, NH 10, Bd 2 (HAGSTRÖM enl. SCHEUTZ 1873).
Eupteris aquilina. NH 42, K 2, Bd 9.
Polypodium vulgare. NH 58, K 4, M 3, A 3, Bd 7.
Equisetum arvense. NH 1, A 1.
E. silvaticum. NH 24, K 8, M 1, Bd 4.
E. pratense. NH 7, K 2.
E. limosum. NH 5, K 2, M (2 enl. OSV. 1923).
Lycopodium Selago. NH 16, K 1.
L. inundatum. NH 12, K 6, M 1 (1 enl. OSV. 1923).
L. annotinum. NH 45, K 2, M 2, Bd 4.
L. clavatum. NH 39, K 11, NU 1, M 1, A 2, Bd 4.
L. complanatum. NH 10, M 1.
Isoëtes lacustre. NH 1 (det. SAM.).
Pinus silvestris.
Picea excelsa.
f. *viminalis.* M (1 WETTERQUIST enl. LINDBLOM 1853) (angående bestämningen jfr ovan, s. 403).
Juniperus communis. NH 10.
Sparganium minimum. K 1, M (2 enl. OSV. 1923).
S. affine. NH 3. Den av HD* (1924) för NH angivna *affine* avser enl. best. av SAM. av ex., som jag insamlat på samma lokal *S. affine* × *simplex* (el. ren *simplex*). *S. affine* (el. *simplex*) × *Friesii* (jfr nedan) växte på samma lokal på djupare vatten.
S. affine (el. *simplex*) × *Friesii.* NH 1 (det. SAM.).
S. simplex. NH 1 (det. SAM.).
S. glomeratum. NH 1 (det. SAM.).

Potamogeton alpinus. NH 1, K 1.
P. polygonifolius. NH 18, K 6, Å 1, M (2 enl. Osv. 1923), Bd 1.
P. natans. NH 15, K 7, Bd 1.
P. gramineus. NH 5.
P. perfoliatus. NH 2, K 3, Bd 1.
Triglochin palustre. NH 6, K 2, M (1 enl. Osv. 1923).
Scheuchzeria palustris. NH 13, K 1, M (2 enl. Osv. 1923).
Alisma Plantago aquatica. NH 18, K 9, M 1, Bd 3.
Anthoxanthum odoratum. NH 21, K 3, Bd 4.
Milium effusum. Bd (?) (Hagström enl. Scheutz 1873) (jfr ovan, s. 403 ff.).
Phleum pratense. NH 5, K 1.
Alopecurus geniculatus. NH 2.
Agrostis stolonifera. NH 30, K 1, M (1 enl. Osv. 1923).
A. tenuis. NH 5.
A. canina. NH 3, K 2, M (3 enl. Osv. 1923).
v. *mutica.* K 1.
Calamagrostis lanceolata. M (1 enl. Osv. 1923).
C. arundinacea. NH 27.
Holcus lanatus. NH 7, K 3, M 1.
Deschampsia caespitosa. NH 13, K 2, Bd 2.
D. flexuosa. NH 17, K 1, Bd 2.
Avena sativa. NH 1 (tf. på bangården).
Arrhenatherum elatius. NH 1 (tf.).
Sieglingia decumbens. NH 46, K 4, S 1, M 1 (1 enl. Osv. 1923).
Phragmites communis. NH 10, K 3, Bd 4.
Melica nutans. NH 9, K 2.
Molinia coerulea. NH 47, K 9, S 1, NU 1, M (1 enl. Osv. 1923), A 1, Bd 7.
Briza media. NH 11, S 1.
Dactylis glomerata. NH 1, K 1, M 2, Bd 1.
Poa trivialis. NH 7.
P. pratensis. NH 2, Ö 1.
P. nemoralis. NH 12, Å (2) och M (enl. Hd* 1924).
P. annua. NH 18, K 3, M 3.
Glyceria fluitans. NH 48, K 10, M 2 (1 enl. Osv. 1923), Bd 3.
Festuca ovina. NH 25, K 3.
F. rubra. NH 6.
F. pratensis. NH 3, K 1.
F. gigantea. Bd (?) (Hagström enl. Scheutz 1873) (jfr ovan, s. 403 ff.).
Nardus stricta. NH 28, K 2, Bd 2.
Bromus mollis. NH 14, K 2.
Agropyron repens. NH 8, K 3, Bd 1.

Eriophorum vaginatum. NH 17, M (25 enl. Osv. 1923).
E. polystachyum. NH 27, K 1, M (7 enl. Osv. 1923).
E. latifolium. NH 5.
Scirpus silvaticus. K 2.
S. lacustris. NH 14, K 8, Bd 1.
S. compressus. A (1 enl. Hd* 1924).
S. palustris. NH 5 (pro parte det. Sam.), K 3 (pro parte det. Sam.), M (1 enl. Osv. 1923).
S. mamillatus. NH 3, K (1 enl. Hd* 1923).
S. uniglumis. NH 4 (det. Sam.), K 1 (det. Sam.), A (1) (enl. Hd* 1924). Denna art är ej typisk i området, då den visar mer eller mindre tydlig övergång till *S. palustris.* I ett par fall ha anträffats former av *palustris*, som visa övergång till *uniglumis.*
S. multicaulis. NH 1.
S. acicularis. NH 9, K 2.
S. pauciflorus. NH 1.
S. Trichophorum. M (1 enl. Hd* 1924).
S. caespitosus. NH 2, M (6 enl. Osv. 1923).
subsp. *germanicus.* NH 1.
Rhyncospora alba. NH 35, K 8, M (1 enl. Osv. 1923), Bd 1.
Rh. fusca. NH 6, K 2.
Carex dioeca. NH 18, Bd 3.
C. pulicaris. NH 13.
C. pauciflora. NH 45, K 1, M (2 enl. Osv. 1923).
C. chordorrhiza. M (2 enl. Hd* 1924).
C. leporina. NH 34, K 3, A 1.
C. canescens. NH 30, K 3, M (6 enl. Osv. 1923), Bd 3. Former visande övergång till *C. brunnescens* ha insamlats i NH.
C. stellulata. NH 77, K 6, M 1 (4 enl. Osv. 1923), Bd 5.
C. remota. Bd (?) (Hagström enl. Scheutz 1873) (jfr ovan, s. 403 ff.).
C. elata × gracilis. K 1 (confirm. Sylv.).
C. gracilis. NH 1.
C. Goodenowii. NH 69, K 9 M (5 enl. Osv. 1923), A 1, Bd 3.
C. digitata. NH 2.
C. globularis. NH 15, Å (Östman enl. Scheutz 1871), Ö, V, S, NU, Bp, A, Bd (enl. Hd* 1924).
C. montana. NH 2, NU (2 enl. Hd* 1924), M (3 enl. Hd* 1924).
C. pilulifera. NH 54, K 1, Bd 1.
C. pallescens. NH 26, K 1, Bd 1.
C. panicea. NH 50, K 10, M (1 enl. Osv. 1923), Bd 2.
C. vaginata. NH 3, Å (enl. Scheutz 1871), S, NU, M, A (enl. Hd* 1924).

Carex magellanica. NH 19 (jfr HD* 1924), Bp (2 enl. HD*, a. a.), M (5 enl. OSV. 1923), Bd (2 enl. HD*, a. a.).
C. limosa, NH 13, M (5 enl. OSV. 1923).
C. Oederi. NH 32, K 8, Bd 1.
f. *androgyna.* NH 1.
C. Hornschuchiana. NH 2.
C. Hornschuchiana × *Oederi.* NH 2 (confirm. SYLV.).
C. silvatica. Bd (?) (HAGSTRÖM enl. SCHEUTZ 1873) (jfr ovan, s. 403 ff.).
C. inflata. NH 27, K 5, M (9 enl. OSV. 1923), Bd 2.
C. lasiocarpa. NH 6, M (3 enl. OSV. 1923).
Calla palustris. NH 35, K 4, Å 2, M (1 enl. OSV. 1923), Bd 5.
Lemna minor. M (1 enl. HD* 1924).
Juncus effussus. NH 37, K 7, A 1, Bd 5.
J. conglomeratus. NH 45, K 9, M (1 enl. OSV. 1923), A 3, Bd 2.
J. filiformis. NH 29, K 3, M (1 enl. OSV. 1923), Bd 2.
J. lampocarpus. NH 25, K 3, Bd 1.
J. nodulosus. NH 1, K 2, Bd (HAGSTRÖM enl. SCHEUTZ 1873).
J. supinus. NH 28, K 3, Bd 3.
J. squarrosus. NH 63 (jfr HD* 1924), K 3, Bd (HAGSTRÖM enl. SCHEUTZ 1873), Bp, M, A, Bd (enl. HD, a. a.).
J. bufonius. NH 15.
J. stygius. NH 3 (1 enl. HD* 1924), K 1 (jfr HD*, a. a.), Bd (1 enl. HD*, a. a.).
Luzula pilosa. NH 36, K 3, Bd 2.
L. multiflora. NH 34, K 2, Bd 1.
Narthecium ossifragum. NH 12 (jfr HD* 1924), K 1 (jfr HD*, a. a.), Å (enl. HD*, a. a.), M (enl. OSV. 1923 och HD* 1924).
Gagea lutea. K (1 frkn VAHLMARK enl. HD 1924), Å (1 frkn VAHLMARK enl. HD, a. a.), Bp (RYDEMAN enl. HD, a. a.).
Majanthemum bifolium. NH 21, K 1, Bd 4.
Convallaria majalis. NH 20, K 9, Ö 1, A 1, Bd 4.
Iris pseudacorus. NH 1.
Orchis maculata. NH 22, K 1, Bd 3.
Leuchorchis albidus. Bp (2 enl. HD* 1924), M (2 enl. HD*, a. a.), Bd (?) (HAGSTRÖM enl. SCHEUTZ 1873) (jfr ovan, s. 403 ff.).
Gymnadenia conopsea. Bp (1 enl. HD*, 1924), M (1 enl. HD*, a. a.).
Listera cordata. NH 12 (jfr HD* 1924), Bp (1 enl. HD*, a. a.), Bd (1 enl. HD*, a. a.).
Goodyera repens. NH 9, A 1, Bd 1.
Corallorrhiza trifida. NH 7, Å (2 enl. HD* 1924).
Populus tremula.
Salix cinerea. M (1 enl. OSV. 1923).
S. aurita. NH 2, M (1 enl. OSV. 1923).

S. caprea.
S. repens. NH 13, K 4, Bd 1.
Salix nigricans. Å (1), V (1) (enl. HD* 1924).
S. pentandra. NH 11, K 2, Bp 1, M 1, A 1.
Myrica Gale. NH 30, K 3, M (1 enl. OSV. 1923).
Corylus avellana. NH 6, S 1.
Betula. Det insamlade materialet (utom B. *nana*) är ännu ej bestämt.
B. nana. K 1 (jfr HD* 1924), NU (1 FR. WITT enl. HEMBERG 1925), Bp (1 enl. HD*, a. a.), M (1 WETTERQUIST enl. LINDBLOM 1853, 1 S. NORDENSTAM enl. HEMBERG, a. a., c. 4 enl. GRANLUND* 1925). C. 6 lokaler i Mo (GRANLUND* 1925).
Alnus glutinosa.
Fagus silvatica. S (1 enl. ALB. NILSSON 1902), NU (enl. SCHEUTZ 1857). 2 lokaler i Mo (WIBECK 1999).
Quercus robur.
Q. sessiliflora. NH (2), Å (ev. Åker) (1), V (ev. Å) (1) (enl. HD* 1924).
Ulmus glabra. NH 1, K 1, Bd 1.
Urtica urens. NH 1, K 1, Bd 2.
U. dioeca. NH 17, K 6, M 7, Bd 5.
Rumex domesticus. NH 21, K 1, Bd 1.
R. crispus. NH 1.
R. Acetosa. NH 16, K 1, Bd 2.
R. Acetosella. NH 53, K 7, M 1, Bd 3.
Polygonum viviparum. NH 2, V, S, NU, M och A (enl. HD* 1924), Bd (2 B. STERNER; jfr HD* 1924).
P. amphibium. NH 6, K 5, M 1.
P. tomentosum. NH 8, K 1.
P. Persicaria. NH 6.
P. Hydropiper. NH 15, K 2.
P. heterophyllum. NH 2, S 1.
P. aequale. NH 1.
P. Convolvulus. NH 21, K 4, M 1, Bd 3.
Chenopodium leptophyllum. K 1 (tf.) (ster.).
Ch. album. NH 18, K 2, Bd 2.
Atriplex patulum. NH 1, K 1.
Montia lamprosperma. NH 5, K 1, Ö 1, M (2 enl. HD* 1924).
Stellaria nemorum. Bd (?) (HAGSTRÖM enl. SCHEUTZ), (jfr ovan, s. 403 ff.).
S. media. NH 22, K 5, M 4, A 2, Bd 2.
S. uliginosa, NH 22, M 1.
S. palustris. De förut av mig uppgivna 2 lokalerna för NH (jfr HD* 1924) utgå.
S. graminea. NH 15, M 1, Bd 2.

Stellaria longifolia. NH 10, Å (1 enl. Hd* 1924).
Cerastium arvense. V, M och Bd (3) (enl. Hd* 1924).
Cerastium caespitosum. NH 38, K 6, M 1, A 1.
Sagina procumbens. NH 25, K 4, Bd 3.
Moehringia trinervia. NH 22.
Arenaria serpyllifolia. NH 1, M 1.
Spergula arvensis. NH 35, K 8, NU 1, M 6, A 4, Bd 3.
S. vernalis. NH 3.
Spergularia rubra. NH 14, K 2.
Scleranthus annuus. NH 8, K 3, NU 1, Bd 3.
Agrostemma Githago. NH 1, A 2, Bd 1.
Viscaria vulgaris. NH 11, K 1, Bd 4.
Silene vulgaris. NH 4, K 2.
Lychnis flos cuculi. NH 2, Bd 1.
Melandrium dioecum. NH 1.
Dianthus deltoides. Å (Hd enl. Hd 1924).
Nymphaea. (Jfr ovan, s. 412, not).
Nuphar luteum. NH 26, K 10, S 1, Bd 5.
Caltha palustris. NH 16, K 4, M (1 enl. Osv. 1923), Bd 5.
Trollius europaeus. NH 1, Å, S, Bp, M, A (enl. Hd* 1924), Bd (1 B. Sterner; jfr även Hd*, a. a.).
Actaea spicata. NH 1.
Anemone Hepatica. NH 1, Bd (1 B. Sterner).
A. nemorosa. NH 31, K 2, M 1, Bd 3.
Pulsatilla vulgaris. NH 1, Ö 1 (jfr Sterner* 1921), M och Bd (enl. Sterner, a. a.).
Ranunculus Flammula. NH 27, K 4, M 1, Bd 3.
R. reptans. NH 2.
R. auricomus. Å, S, NU, Bp, M, Bd (enl. Hd*, 1924).
R. acris. NH 13, Bd 2.
R. repens. NH 20, M (1 enl. Osv. 1923).
R. bulbosus. NH 3.
Chelidonium majus. K 1 (jfr Hd* 1924), M (1 enl. Hd*, a. a.).
Fumaria officinalis. NH 2, K 1.
Subularia aquatica. NH 8, K 1.
Thlaspi arvense. NH 1, M 1, Bd 1.
T. alpestre. Å (1 enl. Hd* 1924).
Sisymbrium officinale. NH 1.
Brassica campestris. NH 5.
Raphanus raphanistrum. NH 5.
Barbaraea stricta. NU (Hd enl. Hd 1924).
Cardamine amara. NH 11, K 1.
C. flexuosa. NH 6 (jfr Hd 1924).

Capsella bursa pastoris. NH 9, K 1, M 1, Bd 1.
Arabis arenosa. NH 3 (jfr HD* 1924), K 1.
Erysimum cheiranthoides. NH 15, K 4, M 3, Bd 3.
Berteroa incana. NH 1 (jfr HD* 1924).
Bunias orientalis. Å och Ö (enl. HD* 1924).
Drosera rotundifolia. NH 41, K 4, M (7 enl. OSV. 1923), Bd 3.
D. anglica. NH 19, K 5, Å (enl. HD* 1924), M (4 enl. OSV. 1923), Bd 2.
D. intermedia. NH 24 (jfr HD* 1924), K 5 (jfr HD*, a. a.), S och M (enl. HD*, a. a.).
Sedum Telephium. NH 13, K 3.
Saxifraga granulata. NH 1.
Chrysosplenium alternifolium. NH 4, Ö 1.
Parnassia palustris. NH 4 (jfr HD* 1924), K, Bp, M och A (enl. HD*, a. a.).
Ribes nigrum. NH 1.
R. »rubrum». Bd (HAGSTRÖM enl. SCHEUTZ 1873).
R. alpinum. Bp (enl. SCHEUTZ 1873).
Spiraea »salicifolia». NH 3, K 4, M 1, Bd 2.
Sorbus suecica. NH 7.
S. Aucuparia. NH 29, K 3, Bd 7.
Rubus idaeus. NH 58, K 3, Bd 3.
S. suberectus. NH 1.
R. caesius. Bd 2 (1 B. STERNER).
R. saxatilis. NH 11, K 7, Bd 4.
R. chamaemorus. NH 48, K 6, M (17 enl. OSV. 1923), Bd 8.
Fragaria vesca. NH 41, K 3, M 1, Bd 4.
Comarum palustre. NH 35, K 8, M (6 enl. OSV. 1923), A 2, Bd 7.
Potentilla intermedia. NH 1 (tf.; det. SAM.).
P. argentea. NH 8, K 3, NU 1, Bd 2.
P. erecta. NH 82, K 3, NU 1, M 1, A 1.
P. anserina. NH 9, K 3, NU 1, M 1, A 1.
Geum urbanum. NH 1, K 2, S 1.
G. rivale. NH 10, K 4, M 1 (jfr HD* 1924), Bd 3 (jfr HD*, a. a.), S och A (enl. HD*, a. a.).
Filipendula Ulmaria. NH 19, K 12, NU 1, M 3, Bd 6.
Alchemilla pubescens. NH 17, S 1.
A. cfr *pastoralis.* NH 2 (det. SAM.), K 1.
A. minor. NH 1 (det. Sam.).
A. cfr *strigulosa.* NH 1, K 1.
A. acutangula. NH 1.
A. subcrenata. NH 3 (pro parte det. SAM.).
A. alpestris. NH 7 (pro parte det. SAM.).
Prunus Padus. NH 2, K 2, Bd 1.

Trifolium repens. NH 20, K 1.
T. hybridum. NH 5, K 1.
T. pratense. NH 10, Bd 1.
T. medium. NH 10, K 3, A 2, Bd 1.
Anthyllis Vulneraria. NH 1, Bd (Hagström enl. Scheutz 1873).
Lotus corniculatus. NH 33, K 5, A 3, Bd 2.
Vicia hirsuta. NH 3, K 1.
V. cracca. NH 32, K 8, NU 1, A 2, Bd 5.
V. sepium. NH 6 (jfr Hd* 1924), Å (1 enl. Hd*, a. a.).
V. angustifolia. NH 1, M 1, A 1, Bd 1.
Lathyrus pratensis. NH 4, K 1, Bd 1.
L. montanus. NH 38, Bd 3.
L. niger. Bd (?) (Hagström enl. Scheutz, 1873) (jfr ovan, s. 403 ff.).
L. vernus. Bd (?) (Hagström enl. Scheutz 1873) (jfr ovan, s. 403 ff.).
Geranium silvaticum. NH 9 (jfr Hd* 1924). K 2 (jfr Hd*, a. a.), A 2 (jfr Hd*, a. a.), Bd 4 (jfr Hd*, a. a.). Å, Ö, V, NU, M (enl. Hd*, a. a.).
G. Robertianum. NH 10, A 1, Bd 1.
Erodium cicutaurium. NH 3, K 1, M 1, A 1, Bd 1.
Oxalis Acetosella. NH 41, K 5, A 2, Bd 5.
Radiola linoides. NH 4, K 3 (jfr Hd* 1924), Bp (1), Bd (1) (enl. Hd*, a. a.).
Linum catharticum. NH 3, A (1 enl. Hd* 1924)
L. usitatissimum. NH 1 (tf.).
Polygala vulgare. NH 30, Bp 1, Bd 4.
Euphorbia cyparissias. K (1 enl. Hd* 1924).
E. helioscopia. NH 11, K 4, A 2.
Callitriche stagnalis. NH 9, Bd (Hagström enl. Scheutz 1873).
C. verna. NH 5, K 1.
C. polymorpha. NH 1 (ster., det. Sam.).
Impatiens noli tangere. Bd (?) (Hagström enl. Scheutz 1873) (jfr ovan, s. 403 ff.).
Acer platanoides. NH 6, K 1, S 1, M 1, Bd 3.
Rhamnus Frangula. NH 28, K 4, M (1 enl. Osv. 1923), Bd 4.
Tilia cordata. NH 5, Bd 1.
Hypericum maculatum. NH 31, K 1, Ö 1, Bd 5.
Helianthemum »vulgare». Bd (1 B. Sterner). Är troligen *H. nummularium* (jfr Du Rietz 1923).
Viola palustris. NH 58, K 8, Bp 1, M (5 enl. Osv. 1923), A 2, Bd 2.
V. mirabilis. Bd (?) (Hagström enl. Scheutz 1873) (jfr ovan, s. 403 ff.).
Viola Riviniana. NH 5.
V. canina. NH 5, K 1.

Viola canina × *Riviniana*. NH 1 (2?).
V. tricolor. NH 9, K 3, M 1, Bd 2.
V. arvensis. NH 16, K 6, M 4, A 1, Bd 2.
Lythrum Salicaria. NH 6, K 2, Bd 2.
Epilobium montanum. NH 7.
E. collinum. NH 1 (jfr HD* 1924).
E. obscurum. NH 1.
E. palustre. NH 26, K 1, S 1, M (1 enl. Osv. 1923), Bd 1.
Chamaenerion angustifolium. NH 68, K 6, M 1, A 3, Bd 4.
Circaea alpina. NH 3 (jfr HD 1924).
Myriophyllum alterniflorum. NH 11, K 2, Bd 3.
Hippuris vulgaris. K (1), Å (1) (enl. HD 1924).
Hydrocotyle vulgaris. NH 3 (jfr HD* 1924), K 1 (jfr HD*, a. a.).
Chaerefolium Anthriscus. NH 12, K 3, S 1, A 1, Bd 2.
Carum carvi. NH 2, Bd (1 B. STERNER).
Pimpinella Saxifraga. NH 9, K 4, NU 1, M 2, A 2, Bd 5.
Aegopodium Podagraria. Bd 2 (jfr HD* 1924). Å (1), NU, A (1) (enl. HD*, a. a.).
Angelica silvestris. NH 4, Bd 2.
Peucedanum palustre. NH 35, K 8, M (1 enl. Osv. 1923), A 1, Bd 5.
Imperatoria Ostruthium. K, Å, V och NU (enl. HD* 1924).
Heracleum sibiricum. K 1 (tf.).
Cornus suecica. NH 20 (jfr HD* 1924), K 1 (jfr HD*, a. a.), Å, Bp, M (enl. HD*, a. a.).
Pyrola chlorantha. NH 20.
P. rotundifolia. Bp (1), Bd (1) (enl. HD* 1924).
P. media. NH 4.
P. minor. NH 12, Bd 1.
P. secunda. NH 44, K 1, A 1, Bd 2.
P. uniflora. NH 1.
Monotropa Hypopitys. NH 5, A 1, Bd 1.
Ledum palustre. NH 2 (jfr GRANLUND* 1925), Bd 1 (ev. 2) (enl. GRANLUND*, a. a.).
Andromeda polifolia. NH 17, K 1, M (22 enl. Osv. 1923), Bd 1.
Arctostaphylos Uva ursi. NH 31, K 7, Bd 1.
Oxycoccus quadripetalus. NH 27, K 3, M (22 enl. Osv. 1923), Bd 4.
Vaccinium vitis idaea.
V. uliginosum. NH 8, M (4 enl. Osv. 1923), Bd 1.
V. Myrtillus.
Calluna vulgaris.
Erica Tetralix. NH 46 (jfr HD* 1924), K 6 (jfr HD*, a. a.), M 1 (8 enl. Osv. 1923, Bd 2 (jfr HD*, a. a.), V, S, Bp, A (enl. HD*, a. a.). Ett flertal lokaler, särsk. i E delen (GRANLUND* 1925).

Primula veris. Bp (1 enl. HD* 1924) (tf.).
Hottonia palustris. NH 3, K 5 (jfr HD* 1924).
Lysimachia vulgaris. NH 28, K 9, Å, Bd 2.
Naumburgia thyrsiflora. NH 25, K 10, M 1, Bd 2.
Trientalis europaea. NH 18, K 3, M (4 enl. OSV. 1923), A 1, Bd 2.
Traxinus excelsior. NH 3, K 1, S 1, Bd 1.
Gentiana Pneumonanthe. NH 6 (jfr HD* 1924).
Menyanthes trifoliata. NH 40, K 7, M 1 (5 enl. OSV. 1923), A 2, Bd 2.
Vinca minor. NH 1 (fv).
Lycopsis arvensis. M 1, Bd 2.
Myosotis caespitosa. NH 1, K 2.
M. arvensis. NH 14, K 3, Bd 1.
Ajuga pyramidalis. NH 28, K 1, Ö 1.
Scutellaria galericulata. NH 14, K 2, Bd 3.
Prunella vulgaris. NH 39, K 5, M 2 (1 enl. OSV. 1923), A 3, Bd 5.
Galeopsis Tetrahit. NH 11, K 1, Bd 2.
G. bifida. NH 3.
G. speciosa. NH 9, K 5, Bd 2.
G. Ladanum. NH 4, K 6, Bd 1.
Lamium Galeobdolon. Å (1 F. HÖIJER, 1 B. HÖIJER enl. HD* 1924). Troligen ej inhemsk i området (jfr HD, a. a.).
L. album. NH 1, K 1.
L. purpureum. NH 4.
L. hybridum. NH 1, Å (hb. Lund enl. HD* 1922).
L. intermedium. NH (1), K (1) (enl. HD* 1922).
Stachys silvaticus. NH 4, Å (1 enl. HD* 1924).
S. palustris. NH 13, K 7, A 3, Bd 2.
Satureja vulgaris. NH 1, Bd 1.
S. Acinos. K 1 (jfr HD 1924).
Thymus serpyllum. NH 14, K 5, M 1, Bd 6.
Solanum nigrum. Å (1 enl. HD* 1924).
Verbascum Thapsus. NH 6, Ö 1.
V. nigrum. NH 1, Bd 1.
Linaria vulgaris. NH 1, K 2, A 1, Bd 1.
Scrophularia nodosa. NH 9, A 1.
Limosella aquatica. Ö (lokalen dock tvivelaktig enl. HD* 1924).
Veronica serpyllifolia. NH 19, K 1.
V. arvensis. NH 3.
V. verna. NH 8.
V. scutellata. NH 23, K 9, Bd 2.
V. Chamaedrys. NH 18, K 4, Ö 1, A 2, Bd 1.
V. officinalis. NH 61, K 6, Ö 1, M 1, A 1, Bd 5.

Melampyrum pratense. NH 22, M (4 enl. Osv. 1923), Bd 4.
M. silvaticum. NH 3.
Euphrasia brevipila. NH 14, K 3.
Rhinanthus (det. N. Hylander).
Rh. major. NH 1.
v. *apterus.* NH 4, M (1 N. Hylander).
Rh. minor. NH 3.
Pedicularis palustris. NH 3, K 1.
Pinguicula vulgaris. NH 13, K 7, M 1, Bd 2.
Utricularia vulgaris. (ev. *major*). NH 2 (steril).
U. intermedia. NH 13, K 1, M (1 enl. Osv. 1923).
U. minor. NH 2, M (3 enl. Osv. 1923).
Plantago major. NH 17, K 6, S 1, M 1.
P. lanceolata. NH 25, K 4, S 1, A 2, Bd 1.
Litorella uniflora. NH 17, K 2.
Asperula odorata. Bd (?) (Hagström enl. Scheutz 1873) jfr ovan, s. 403 ff.).
Galium Aparine (el. *Vaillantii*). NH 1 (tf., steril).
G. uliginosum. NH 9, K 1, M (1 enl. Osv. 1923), Bd 3.
G. palustre. NH 33, K 6, M 1 (2 enl. Osv. 1923), A 1, Bd 4.
G. boreale. NH 16, K 4, Ö 1, S 1, M 1, Bd 6.
G. saxatile. K, Å, Bp, M (enl. Hd* 1924). Mo härad (Scheutz 1857).
G. verum. NH 12, K 8, S 1, M 1, Bd 6, K 1, Bd 1 (jfr Hd* 1924), Å, Ö (ev. K), Bp (enl. Hd*, a. a.).
G. Mollugo (ev. incl. *erectum;* jfr Hd* 1924). NH 1, Bp (2 enl. Hd*, a. a.), Bd 1 (jfr Hd*, a. a.).
G. Mollugo × *verum.* NH 2.
Lonicera Xylosteum. Bd (Hagström enl. Scheutz 1873).
Linnaea borealis. NH 29 (jfr Hd* 1924), K 5 (jfr Hd*, a. a.), M 1 (jfr Hd*, a. a.), Bd 1 (jfr Hd, a. a.), Å, NU, Bp (enl. Hd*, a. a.).
Valeriana excelsa. NH 3, Å (ev. Gnosjö), NU, M (ev. A), Bd (enl. Hd* 1924).
Succisa pratensis. NH 21, K 8, M 2, A 6, Bd 2.
Knautia arvensis. NH 26, K 3, Bd 4.
Campanula rapunculoides. NH 1, K 1.
C. latifolia. Bd (?) Hagström enl. Scheutz (a. a.) (jfr ovan, s. 403 ff.).
C. rotundifolia. NH 31, K 3, Bd 1.
C. persicifolia. NH 6 (jfr Hd* 1924), K 1 (jfr Hd*, a. a.), Bd 5 (jfr Hd*, a. a.), Å, Bp, M, A (enl. Hd*, a. a.).
Jasione montana. NH 3, K 1, M 1, Bd 1.
Lobelia Dortmanna. NH 22, K 11, Å 1, S 1, M 1, A 1, Bd 2.
Solidago virgaurea. NH 20, K 9, M 2, A 3, Bd 8.
Erigeron acris. NH 5.

Filago montana. Bd (HAGSTRÖM enl. SCHEUTZ 1873).
Antennaria dioeca. NH 19, K 2.
Gnaphalium silvaticum. NH 8, K 3, Bd 1.
G. uliginosum. NH 6, K 1, S 1.
Anthemis tinctoria. NH 1, K 1 (jfr HD* 1924), M 1, Bd 1 (jfr HD*, a. a.), Bp och A (enl. HD*, a. a.).
A. arvensis. NH 16, K 5, S 1, M 1, Bd 2.
Achillaea Ptarmica. NH 15, K 3, M 3, A 4.
A. Millefolium. NH 34, K 4, Bd 3.
Matricaria inodora. NH 3, K 1.
Chrysanthemum Leucanthemum. NH 20, Bd 1.
Tanacetum vulgare. NH 2, K 2. Tillsynes ej inhemsk i området.
Artemisia vulgaris. NH 17, K 4, NU 1, M 3, A 3, Bd 4.
Tussilago Farfara. NH 27, K 4, S 1, M 1, A 3, Bd 1.
Arnica montana. NH 49, K 18, Ö 1, S 3, M 2, A 2, Bd 10.
Senecio vulgaris. NH 5, K 1.
S. silvaticus. NH 22, K 4.
Arctium minus. A (införd enl. HD 1924).
Carduus crispus. NH 1 (tf.).
Cirsium lanceolatum. NH 12, K 1, NU 1, M 5, A 2, Bd 3.
C. palustre. NH 44, K 5, M 2, A 1, Bd 6.
C. heterophyllum. S 1, K, Å, V, M, A (enl. HD* 1924).
C. arvense. NH 4, K 2, NU 1, A 2.
Centaurea cyanus. NH 1, A 5.
Lapsana communis. NH 9, K 1, M 1, Bd 1.
Hypochaeris maculata. NH 18, K 2, Bd 5.
H. radicata. NH 28 (jfr HD* 1924), K 1, Ö (HAGSTRÖM enl. SCHEUTZ 1871), Å och V (enl. HD*, a. a.).
Leontodon hispidus. NH 2, Å, V, S, NU, Bp, A, Bd (enl. HD* 1924). ad f. *hastilis.* NH 1.
L. autumnalis. NH 30, K 10, Ö 1, M 4, Bd 5.
Scorzonera humilis. NH 15, K 4, Bd 1.
Crepis tectorum. K 1, A 1.
Aracium paludosum. NH 7, Å, S, NU, Bp, M, A, Bd (enl. HD* 1924).
Lactuca muralis. NH 15, K 1, A 1, Bd 1.
Taraxacum (det. DAHLSTEDT).
T. glaucinum. Bd (1 HESSELMAN enl. DAHLSTEDT 1911).
T. laetum subsp. *obscurans.* (Bd 1 HESSELMAN enl. DAHLSTEDT 1911).
T. maculigerum. NH 1.
T. laciniosum. Å (1 G. JOHANSSON enl. DAHLSTEDT 1911).
T. duplidens. NH 1.

Hieracium (*Vulgata* det. SAM.).
H. Pilosella. NH 1.
H. Auricula. NH 19, K 1.
H. stenolepis. NH 1.
H. acroleucum. NH 1.
H. anfractum. NH 2.
H. diaphanoides. NH 1.
H. lepidotum. NH 7.
H. pinnatifidum. NH 9.
H. pseudodiaphanum. NH 3.
H. smolandicum. NH 3.
H. subsimile. NH 3.
H. vulgatum. NH 6.
H. umbellatum. NH 6, K 2, S 1.

Studien über die Gefässpflanzenflora im Bezirk Mo in NW-Småland.

Zusammenfassung.

Die obige Darstellung ist eine vorläufige Mitteilung über die Gefässpflanzenflora im Bezirk Mo, vor allem aus dem Tale des Nissa-flusses in seinem obersten Laufe bestehend, im nordwestlichen Teil der Schwedischen Provinz Småland.

Im Vorwort (S. 397 ff.) erwähnt der Verf. die Richtlinien seiner monographischen Untersuchung des Gebietes. Die Gefässpflanzen, auch die »allgemeinen», werden auf Verbreitungskarten (Punktkarten) kartiert werden. In diesem Zusammenhang wird hervorgehoben, dass in der floristischen Pflanzengeographie das Ausarbeiten von Methoden zur Bestimmung der Abundanz und Frequenz der Arten noch nicht als definitiv zu betrachten ist. Diese Frage ist bisher vor allem von BRIQUET (1893) behandelt worden. Für die schwedischen Gefässpflanzen hat K. JOHANSSON (1897) verschiedene Abundanz- und Frequenz-Grade aufgestellt.

Aus der Schilderung der Naturverhältnisse den Gebietes (S. 400 ff.) geht hervor, dass das ganze Bezirk Mo im südschwedischen Oligotrophgebiet (über die Einteilung von Südschweden in die Eu-, Meso- und Oligotrophgebiete vgl. vor allem HÅRD AV SEGERSTAD 1924) gelegen ist. Der Gebirgsgrund besteht for allem aus dem nahrungsarmen Magnetitgneis (»järngnejs»). Von Ablagerungen kommen vor allem Kies (»Krosstensgrus») (auf den Höhenzügen), Geschiebe (»Rullstensgrus») und Mehlsand (»Mosand») (beide in den Tälern) vor. Torfmoore haben im Gebiet eine ziemlich

grosse Ausdehnung. Vor allem ist das von OSVALD (1923) monographiesierte Moor Komosse, teilweise im Gebiet belegen, erwähnungswert. Die Bevölkerung im Gebiet ist sehr dünn (8 Einw. pro Quadratkilom.).

Ein paar Standorstypen in der Gegend und ihre Flora werden behandelt.

Die Bedeutung der »Grünsteine» (Diorit, Gabbro, Hyperit, Diabas, Amphibolit etc.) für die Verbreitung der Pflanzen in Südschweden haben SCHEUTZ (1864) und vor allem HÅRD AV SEGERSTAD (1919 und 1924) nachgewiesen. Die »Grünsteine» sind in Mo durch Diorit, der hie und da vorkommt, vertreten. Die Flora auf den Bergen im Kirchspiel N. Hestra, der am besten untersuchten Gemeinde des Gebietes, geht aus der Tabelle 1, wo die Kolonnen 1—2 Dioritberge, 3—9 Gneisberge repräsentieren, hervor. *Melandrium dioecum, Actaea spicata, Anemone Hepatica* und *Pyrola uniflora* sind nur auf Diorit gefunden. *Asplenium septentrionale* und *Carex digitata,* die sonst in Südschweden an »Grünsteine» ± gebunden sind, sind nur auf Gneis angetroffen. Die Flora der Dioritberge einerseits und diejenige der Gneisberge andererseits sind in N. Hestra nicht so verschieden (eine lokale Erscheinung?). Die kleinen Unterschiede werden dadurch erklärt, dass die Diorit- und Gneisberge in N. Hestra in bezug auf Topographie — sämtliche sind im Verhältnis zur Umgebung wohl exponiert, wobei vor allem die S-Exposition, deren grosse pflanzengeographische Bedeutung in Schweden vor allem ANDERSSON & BIRGER (1912) behandelt haben, die Flora begünstigt, — und Verwitterungsfähigkeit ziemlich ähnlich sind. Sowohl Diorit- wie Gneisberge in N. Hestra haben wie die »Sydberge» in Norrland (vgl. ANDERSSON & BIRGER 1912 u. 1914) auf den Südabhängen ausgebildete Steile (»hammare»), Bergfuss (»bergrot») und Schutthalde (»rasmark»). Die Insolation, die in der Gegend dominierenden SW-Winde und eine fortgesetzte Verwitterung begünstigen an an diesen Lokalen die Pflanzen, die doch oft einen schweren Kampf gegen eindringende Arten, vor allem die überschattende *Picea excelsa, Calluna* und Moose, führen. Das Vorkommen der selteneren Pflanzen an diesen Plätzen scheint oft relativ ephemär und periodisch im Zusammenhang mit zufälliger Exposition des Substrates (auf die unten erwähnte Bedeutung des Waldhaues für die Flora wird hingewiesen) zu sein. Der Verf. empfielt Observationen mit gleichen Zwischenräumen während einer längeren Zeit um das Auftreten der selteneren Arten an diesen Lokalitäten zu erklären. Schliesslich wird erwähnt, dass die Artenzahl auf den Bergen von der Flora der Gegend i. Ü. abhängig ist. So hat PALMGREN (vgl. PALMGREN 1925 und dort zitierte Li-

teratur von demselben Verf.) gefunden, dass die Flora auf den Bergen in den Laubwiesengebieten reicher ist als diejenige in den Nadelwaldgebieten, auch wenn der Gesteinsuntergrund und der entstandene Verwitterungsboden von derselben oder ähnlicher Beschaffenheit zu sein scheinen.

In bezug auf den Einfluss der verschiedenen Bodenarten auf die Flora wird die Lokalisation von *Rubus caesius* und *Helianthemum »vulgare»* auf Geschiebe-Schutter und von *Scirpus silvaticus* auf Lehmboden erwähnt.

Die Seen des Gebietes sind oligotroph (im Sinne NAUMANNS; vgl. NAUMANN 1921). Sie repräsentieren zwei Typen von Sedimentation, Dy- und Eisensedimentation (LUNDQVIST 1925 und 1927). In floristischer Hinsicht werden sie bis auf weiteres (die Seen in den Geschiebe-schuttergebieten sind noch nicht studiert worden) in 3 Typen eingeteilt: 1. Die Seen in den Kies-Gebieten mit *Lycopodium inundatum, Sparganium affine* × *simplex* (vel *simplex*) und *affine* (vel *simplex*) × *Friesii, Nymphaea, Nuphar luteum, Naumburgia thyrsiflora* und *Lobelia Dortmanna;* eine ähnliche obwohl etwas reichere Flora ist in der Arbeit von THUNMARK (1931), wo die Untersuchungsmethodik der floristischen Seenerforschung eingehend behandelt wird, erwähnt. 2. Die Seen in den Mehlsand-gebieten mit ausser den oben erwähnten *Scirpus lacustris, palustris, uniglumis* und *acicularis, Subularia aquatica, Potamogeton natans, gramineus, perfoliatus, polygonifolius, Polygonum amphibium, Hottonia palustris* etc. (vgl. S. 412 ff.). 3. Die Kolken, Seen mit Hochmoorufern, mit *Scheuchzeria palustris, Carex inflata, limosa* und *lasiocarpa, Peucedanum palustre, Nymphaea* und *Nuphar luteum* (relativ artenarm). Der relative Reichtum der Seen des Mehlsand-Gebietes ist nicht nur von der Natur der Umgebung, des Bodens und Wassers abhängig sondern auch von den Verbreitungsverhältnissen der fraglichen Pflanzen: diese Seen haben die grössten Wasserzufuhrgebiete, da sie von den grösseren Flüssen durchflossen sind und die Akkumulationsbecken für die Abwässer der auf den Höhenzügen gelegenen Seen (in den Kies-Gebieten) bilden. Die Kolken scheinen sich aus anderen Seetypen entwickelt zu haben. Als ein Relikt eines früheren Entwicklungsstadiums wird *Hottonia palustris* in einem Kolk (über das sonstige Vorkommen vgl. oben) gedeutet.

Von den Laubbäumen in der Gegend wird besonders *Fagus silvatica,* anlässlich der neu erschienen Arbeit von LINDQUIST (1931), erwähnt. Ob die Buche im Gebiet wirklich einheimisch ist, bleibt übrig festzustellen.

Der Einfluss der Kultur auf die Flora ist nicht so gross wie

in den Eu- und Mesotrophgebieten. Zuerst wird die Flora der Nadelwaldschläge behandelt. Einer der ersten Ansiedler nach den Schlagen des Nadelwaldes ist *Betula »alba»*. *Calluna, Vaccinium Myrtillus* und *vitis idaea*, die früher einen Bestandteil der Untervegetation des Waldes gebildet haben, werden durch das Schlagen begünstigt. Folgende Arten, welche nach LINKOLA (1916) in der ursprünglichen Vegetation des Waldes zu finden sind, werden durch das Schlagen begünstigt: *Eupteris aquilina* (auf den Nadelwaldschlägen sehr auffallend und grossere Areale bedeckend), *Lycopodium clavatum, Fragaria vesca, Chamaenerion angustifolium* (gerade wie *Eupteris*). Sonst sind folgende Arten auf den Nadelwaldschlägen erwähnenswert: *Dryopteris spinulosa, Phegopteris* und *Linnaeana, Carex leporina* und *pilulifera, Luzula multiflora, Rumex Acetosella, Cerastium caespitosum, Moehringia trinervia, Spergula vernalis. Rubus idaeus, Veronica officinalis* und *Senecio silvaticus*. Übrigens geht die Flora dieser Standorte aus der Tabelle 2 hervor. Die Verbreitungs- und Ansiedlungsmöglichkeiten der bezüglichen Arten werden diskutiert. Mehrere sind anemochor, myrmechochor oder haben endozoische Verbreitung. Auch sind mehrere Arten mit Viehfutter dahingekommen.

Die Flora auf den zwei Bahnhöfen, die relativ trivial ist, illustriert die Tabelle 3. Folgende Arten sind bemerkenswert: *Chenopodium leptophyllum, Sisymbrium officinale, Arabis arenosa, Alchemilla* cfr. *strigosula, Lamium album, Satureja Acinos, Matricaria suaveolens* (zuerst im Jahre 1930 im Gebiet gefunden).

Die Repräsentation der von STERNER (1922), HÅRD AV SEGERSTAD (1924), TROLL (1925) und VIERHAPPER (1927) behandelten pflanzengeographischen Gruppen im Gebiet wird erwähnt. Folgende atlantische Formen haben ihre Grenzlinien im Gebiet: *Scirpus multicaulis, caespitosus* subsp. *germanicus, Narthecium ossifragum, Hydrocotyle vulgaris, Gentiana Pneumonanthe.*

Die Artenzahl des relativ artenarmen Gebietes ist, die kritischen Gruppen der Gattungen *Betula, Rosa, Hieracium* und *Taraxacum* ausgenommen, 437. Die entsprechende Zahl für die in der Nähe gelegene Värnamo-Gegend ist 613 (HÅRD AV SEGERSTAD 1919 und 1923).

Citerad litteratur.

ALLWIN, I., Beskrifning öfwer Mo samt N:a och S:a Wedbo härader i Jönköpings län. Jönköping 1857.

ANDERSSON, G. och BIRGER, S., Den norrländska florans geografiska fördelning och invandringshistoria med särskild hänsyn till dess

sydskandinaviska arter. Uppsala 1912. [Zusammenfassung; Die geographische Verteilung und die Einwanderungsgeschichte der nordskandinavischen Flora. Bot. Jahrb. f. Systematik, Pflansengesch. u. Pflanzengeogr. Bd 51 (1914), S. 501—593. Leipzig u. Berlin 1914].

ANDERSSON, G. och HESSELMAN, H., Vegetationen och floran i Hamra kronopark. Ett bidrag till kännedomen om den svenska urskogen och dess omvandling. Skogsv.-för. Tidskr. 5, fackuppl., s. 41—110. Stockholm 1907.

BECKMAN, N., Hestra och Isaberg. Sv. Turistföreningens Årsskrift 1921, s. 142—154. Stockholm 1921.

BIRGER, S., De 1882—1886 nybildade Hjälmaröarnas vegetation. Ark. f. Bot. Bd 5. N:o 1. Upsala 1905.

—, Über endozoische Samenverbreitung durch Vögel. Sv. Bot. Tidskr. 1907, s. 1—31. Stockholm 1907.

—, Om förekomsten i Sverige av Elodea canadensis L. C. Rich. och Matricaria discoidea DC. Ark. f. Bot. Bd 9. N:o 7. Upsala 1910.

BLOMBERG, A., Beskrifning till kartbladet Nissafors. Sv. Geol. Unders. Ser. Ab. N:o 6. Stockholm 1880.

BLOMGREN, N. und NAUMANN, E., Untersuchungen über die höhere Vegetation des Sees Stråken bei Aneboda. Lunds Univ. Årsskr. N. F. Avd. 2. Bd 21. Nr 6. Lund 1925.

BRIQUET, J., Les méthodes statistiques applicables aux recherches de floristiques. Bull. de l'Herbier Boiss. T. I, p. 193—158. Genève 1893.

—, Règles internationales de la nomenclature botanique. Jena 1912.

BRODDESSON, O. E., Om de skandinaviska formerna av Scirpus caespitosus. Bot. Not. 1912, s. 81—94. Lund 1912.

CARLSON, G. W. F., Om vegetationen i några småländska sjöar. Bih. t. K. Sv. Vet. Akad. Handl. 28. Stockholm 1902.

DAHLSTEDT, H., Västsvenska Taraxaca. Ark. f. Bot. Bd 10. N:o 11. Uppsala 1911.

DU RIETZ, G. E., Zur methodologischen Grundlage der modernen Pflanzensoziologie. Diss. (Upsala). Wien 1921.

—, De svenska Helianthemum-arterna. Bot. Not. 1923, s. 435—446. Lund 1923.

—, Vegetationsforschung auf soziationsanalytischer Grundlage. Abderhaldens Handb. d. biol. Arbeitsmeth. Abt. XI. Wien 1930.

ERDTMAN, G., Floristiska anteckningar från sydberg och sessiliflorieta i Nordhalland och Mark. Bot. Not. 1922, s. 81—89. Lund 1922.

ERIKSSON, J. V., Ortnamnsforskning och växtgeografi. Sv. Bot. Tidskr. 1913, s. 321—336. Stockholm 1913.

FRIES, E., Stirpes Agri Femsionensis, quarum indicem . . . etc. Londini Gothorum 1825.

Gertz, O., Vegetationen å ruinerna av Alvastra klosterkyrka. Bot. Not. 1923, s. 456—463. Lund 1923.

Granlund, E., Några växtgeografiska regionsgränser. Betula nana, Erica Tetralix och Ledum palustre i Sverige. Geografiska Annaler 1925, s. 81—103. Stockholm 1925.

Heintze, A., Om endozoisk fröspridning genom skandinaviska däggdjur. Bot. Not. 1915, s. 251—291. Lund 1915.

—, Om endozoisk fröspridning genom trastar och andra sångfåglar. Sv. Bot. Tidskr. 1916, s. 479—505. Stockholm 1916.

Hemberg, E., Dvärgbjörkens utbredning och sydgräns i Gothoscania. Vexjö 1925.

Hesselmann, H., K. O. E. Stensströms studier öfver expositionens inflytande på vegetationen. Ark. f. Bot. Bd 4, N:o 4. Upsala 1905.

Holmberg, O. R., Hartmans Handbok i Skandinaviens flora redigerad av —. H. 1. Stockholm 1922.

—, Skandinaviens flora redigerad av —. H. 2 (forts. av föreg.). Stockholm 1926.

—, Skandinaviens flora utgiven av —. I b. H. 1 (forts. av föreg.). Stockholm 1931.

Holmboe, J., Notizen über die endozoische Samenverbreitung der Vögel. Nyt Magaz. f. Naturvid. B. 38. H. 4. Christiania 1900.

—, Høiere epifytiskt planteliv i Norge. Kristiania Vidensk.-Selsk. Forhandl. 1904. Nr 6. Kristiania 1906.

Huth, E., Die Verbreitung der Pflanzen durch die Excremente der Thiere, Samml. naturw. Vorträge. III Bd. Berlin 1889.

Hård av Segerstad, F., Utkast till en flora över Värnamotrakten. Bih. t. Värnamo kommunala mellanskolas redogörelse 1919—1920. Värnamo 1920.

—, Försök till en växtgeografisk indelning av södra Sverige samt om fördelningen av Lamium intermedium Fr. och Lamium hybridum Will. därstädes. Bot. Not. 1922, s. 277—286. Lund 1922.

—, Tillägg till Värnamotraktens flora. Bih. t. Värnamo Kommunala Mellanskolas Redogörelse 1922—1923. Värnamo 1923.

—, Sydsvenska florans växtgeografiska huvudgrupper. Diss. (Upsala). Malmö 1924.

—, C. A. Agardhs fanerogamherbarium jämte andra i Karlstads h. a. läroverk befintliga herbarier. Meddelande från Värmlands naturhistoriska förening. N:o 1. Karlstad 1928.

Index Kewensis plantarum phanerogamarum. I—IV. Oxonii 1893—95.

Johansson, K., Hufvuddragen av Gotlands växttopografi och växtgeografi, grundade på en kritisk behandling av dess kärlväxtflora. Sv. Vet.-Akad. Hand., N. F., 29, n:r 1. Stockholm 1897.

—, Växtgeografiska spörsmål rörande den svenska Hieraciumfloran.

I. Sv. Bot. Tidskr. 1923, s. 175—214. Stockholm 1923. II. Sv. Bot. Tidskr. 1926, s. 305—343. Stockholm 1926.

JONANSSON, K.. Enumerantur Hieracia vulgata Sueciae. Ark. f. Botanik. Bd. 21 A. N:o 15. Upsala 1927.

KEMPE, A., APELQVIST, E. och SJÖGREN, O., Sverige. Geografisk, topografisk, statistisk beskrifning. Del II. Stockholm 1917.

LINDBLOM, A. E., Tillägg af Utgifvaren (Till: Fries, E., Öfver de i särskilda trakter av Sverige i år företagna Botaniska resor. Ur brev från —). Bot. Not. 1843, s. 151—154. Lund 1843.

LINDMAN, C. A. M., Kärlväxtfloran på Visby ruiner. Övers. av K. Sv. Vet.-Akad. Förhandl. 1895. N:o 8. Stockholm 1895.

—, Svensk Fanerogamflora. Andra uppl. Stockholm 1926.

LINDSTAM, C. S., Ur Smålands flora. Bot. Not. 1931, s. 221—223. Lund 1931.

LINDQUIST, B., Den skandinaviska bokskogens biologi. The Ecology of the Scandinavian Beech-woods. Sv. Skogsvårdsföreningens Tidskr. 1931, s. 179—532. Diss. (Upsala). Stockholm 1931.

LINKOLA, K., Studien über den Einfluss der Kultur auf die Flora. I, II. Acta Soc. pro Fauna et Flora Fennica. 45, 1. 45, 2. Helsingforsiae 1916, 1921.

LUNDQVIST, G., Om roströr hos Batrachospermum och dessas förhållande till slamavlagringarna. Bot. Not. 1923, s. 285—292. Lund 1923.

—, Utvecklingshistoriska insjöstudier i Sydsverige. Sv. Geol. Unders. Årsb. 18 (1924). N:o 2. Stockholm 1925.

—, Bodenablagerungen und Entwicklungstypen der Seen. Die Binnengewässer von Prof. Dr. August Thienemann. Bd. II. Stuttgart 1927.

MALMSTRÖM, C., Trapa natans i Sverige. Sv. Bot. Tidskr. 1920, s. 39—81. Stockholm 1920.

MÖLLER, HJ., Lövmossornas utbredning i Sverige. VI. Polytrichaceae 2. Ark. f. Bot. Bd 17. N:o 4. Uppsala 1921.

NATHORST, A. G., Om de fruktformer av Trapa natans, som fordom funnits i Sverige. Bih. t. Sv. Vet.-Akad. Handl. Bd. 13, Afd. 3, N:o 10. Stockholm 1888.

NAUMANN, E., Några synpunkter angående de limniska avlagringarnas terminologi. Sv. Geol. Unders. Årsbok 14 (1920). Stockholm 1920.

—, Einige Grundlinien der regionalen Limnologie. Lunds Univers. Årsskrift, Afd. II, N. F. 17. Lund 1921.

—, Södra och mellersta Sveriges sjö- och myrmalmer. Deras bildningshistoria, utbredning och praktiska betydelse. Sv. Geol. Unders. Årsbok 13 (1919). Stockholm 1922.

—, Limnologische Terminologie. Abderhaldens Handb. d. biol. Arbeitsmeth. Abt. IX. T. 8. Berlin und Wien 1931.

NILSSON, A., Om bokens utbredning och förekomstsätt i Sverige. Tidskr. f. Skogshush. 30, s. 238—256. Stockholm 1902.
NORMAN, J. M., Norges arktiske flora. II. Översigtlig fremstilling av karplanternas utbredning, forhold till omgivelserne m. m. Kristiania 1895.
OSVALD, H., Komosse. Sveriges Natur 1920, s. 34—51. Stockholm 1920.
—, Die Vegetation des Hochmoores Komosse. Sv. Växtsoc. Sällsk. Handl. I. Uppsala 1923.
PALMGREN, A., Die Artenzahl als pflanzengeographischer Character sowie der Zufall und die säkulare Landhebung als pflanzengeographische Faktoren. Ein pflanzengeographischer Entwurf, basiert auf Material aus dem åländischen Schärenarchipel. Helsingfors 1925.
v. POST, H., Försök till en systematisk uppställning av växtställena i mellersta Sverige. Stockolm 1862.
ROGBERG, S., Historisk Beskrifning om Småland. Carlscrona 1770.
RUDBERG, A., Förteckning öfver Västergötlands fanerogamer och kärlkryptogamer. Mariestad 1902.
SAMUELSSON, G., Om våra Nymphaea-arters utbredning. Bot. Not. 1923, s. 99—110. Lund 1923.
—, Untersuchungen über die höhere Wasserflora von Dalarne. Sv. Växtsoc. Sällsk. Handl. IX. Uppsala 1925.
SCHEUTZ, N. J., Conspectus Florae Smolandicae. Upsaliae 1857.
—, Smålands flora, innefattande Kronobergs och Jönköpings läns fanerogamer och ormbunkar. Wexjö 1864.
—, Fortsatta iakttagelser rörande Smålands växtlighet. Bot. Not. 1871, s. 55—57, 82—94, 120—126, 143—148. Lund 1871.
—, Nya växtlokaler. Ibid. 1873, s. 41—45; 1876, s. 141—142. Lund 1873 och 1876.
SERNANDER, R., Den skandinaviska vegetationens spridningsbiologi. Zur Verbreitungsbiologie der skandinavischen Pflanzenwelt. Mit einem deutschen Resumé. Upsala 1901.
—, Entwurf einer Monographie der europäischen Myrmekochoren. K. Sv. Vet.-Akad. Handl. N. F. Bd. 41. Upsala 1906.
—, Zur Morphologie und Biologie der Diasporen. Nova Acta Reg. Soc. Scientiarum Upsaliensis 1927. Uppsala 1927.
STERNER, R., The continental element in the flora of South Sweden. Geogr. Annaler 1922, s. 221—444. Diss. (Upsala). Stockholm 1922.
SYLVÉN, N., De svenska skogsträden. I. Barrträden. Stockholm 1916.
THUNMARK, S., Der See Fiolen und seine Vegetation. Acta Phytographica Suecica II. Uppsala 1931.
TOLF, R., Komosse. Sv. Mossk.-För. Tidskr. 1893, s. 531—537. Jönköping 1893.

Tolf, R., Redogörelse för undersökning av torvmossar sommaren 1893. Ibid. 1894, s. 4—19. Jönköping 1894.

Troll, K., Ozeanische Züge im Pflanzenkleid Mitteleuropas. Freie Wege vergleichender Erkunde. Festgabe Erich von Drygalski. S. 307—335. München u. Berlin 1925.

Vierhapper, F., Vergleichende Betrachtungen über die Pflanzendecke Skandinaviens und der Ostalpen. Ergebn. d. Intern. Pflanzengeogr. Exkurs. durch Schweden u. Norwegen 1925. Veröffentl. des Geobotan. Institutes Rübel in Zürich. 4. Heft. Bern 1927.

Wibeck, J. E., Bokskogen inom Östbo och Västbo härad af Småland. Ett bidrag till Sveriges skogshistoria. Skogsvårdsför. Tidskr. 7 (1909), fackuppl. s. 349—430, 8 (1910), fackuppl. s. 1*—34*. Stockholm 1909 och 1910.

Wikström, J. E., Bidrag till kännedomen om sällsyntare Växters geografiska utbredning inom Sverige. K. V. A. Handl. 1824, s. 439—461. Stockholm 1824.

Wittrock, V. B., Om den högre epifytvegetationen i Sverige. Acta Horti Bergiani. Bd. 2. N:r 6. Stockholm 1894.

Lunds Botaniska Förening 1931.

Styrelse.

Ordförande: Professor N. Heribert Nilsson.
V. » : D:r phil. H. Lamprecht.
Sekreterare: E. o. amanuens Sten-Sture Forssell.
V. » : E. o. amanuens Georg Lönnerblad.
Styrelseledamöter: T. f. professor Artur Håkansson.
Assistent Joh. Mauritzon.
E. o. amanuens Arne Hässler.

Arkivarie: E. o. amanuens Sten-Sture Forssell.
Bytesförest.: E. o. amanuens Sten-Sture Forssell (vt.).
E. o. amanuens Gunnar Norrman (ht.).
Kassör: Akademikamrerare Nils P. Hintze.
Redaktör för Botaniska Notiser: Fil. D:r N. Sylvén.

Förste Hedersledamot:

H. K. H. Kronprinsen.

Hedersledamöter:

Professor Jakob Eriksson, Stockholm. †
Professor Svante Murbeck, Lund.
Professor N. H. Nilsson-Ehle, Svalöv.

Ledamöter:

Adolphsson, Karl, Apotekare, S. Storgatan 1, Hälsingborg.
Ahlner, S., Fil. mag., Kyrkogårdsgatan 35, Upsala.
Albertsson, Nils, Fil. stud., S:t Johannesgatan 13, Upsala.
Allander, H., Tandläkare, Sundbyberg.

Alm, C. G. Amanuens, Växtbiologiska institutionen, Upsala.
Almquist, E., Lektor, Eskilstuna.
Alsterberg, Gustaf, Docent, Erik Dahlbergsgatan 1, Lund.
Andersson, Axel, Lektor, Eslöv.
Arnell, H. Wilh., Lektor, Upsala.
Arwidsson, Th., Fil. kand., Dragarbrunnsgatan 75, Upsala.
Asplund, E., Fil. d:r, Riksmuseet, Stockholm 50.
Binning, Axel, Folkskollärare, Prinsgatan 19, Göteborg.
Birger, Selim, Med. d:r, Birger Jarlsgatan 27 V, Stockholm. †.
Björkman, G., Fil. mag., Sysslomansgatan 30, Upsala.
Björnström, G., Överste, Ystad.
Bliding, Carl, Lektor, Stjärnskiöldsgatan, Borås.
Bobeck, Aina, Fil. stud., Clemenstorget 5 c, Lund.
Booberg, G., Fil. d:r, Heerenstraat, Pasoeroean (Java).
Borge, O., Lektor, Nybrogatan 26, Stockholm.
Borgman, S., Fil stud., Vindhemsgatan 12, Upsala.
Borgström, Georg, Fil. stud., Bredgatan 22, Lund.
Borgvall, Torsten, Banktjänsteman, Göteborgs Bank, Göteborg.
Brandt, Th., Folkskolinspektör, Ö. Vallgatan 41, Lund.
Brundin, J. A. Z., Lektor, Växiö.
Bruun, H., Fil. lic., Tegnérgatan 21, Upsala.
Böökman, Krister, Häradsskrivare, Strömstad.
Böös, Georg, Lektor, Viktoriagatan 11, Göteborg.
Carlin-Nilsson, Börje, Fil. stud., Erik Dahlbergsgatan 10, Malmö.
Cedergren, Gösta, Fil. mag., Hovsvägen 4, Växiö.
Christoffersson, Harry, Fil. kand., S. Esplanaden 15, Lund.
Dahl, C. G., Direktör, Alnarp, Åkarp.
Dahlgren, O., Docent, Upsala.
Du Rietz, G. E., Docent, Upsala.
Ekerot, Stig, Fil. stud., Helgonabacken 10 a, Lund.
Elg, Ragnar, Rektor, Falsterbo.
Eliasson, A. G., Lektor, Vänersborg,
Engstedt, M., Apotekare, Apoteket Östgöta Lejon, Norrköping.
Erdmann, Thor, Med. d:r, Slöjdgatan 9 II Stockholm.
Erdtman, Gunnar, Adjunkt, Bergsgatan 43, Stockholm.
Eriksson, J., Apotekare, Vännäs.
Falck, K., Lektor, Linköping.
Falkenberg, Carl A., Friherre, Sibyllegatan 4, Stockholm.
Floderus, Björn, Med. d:r, Grevgatan 3, Stockholm.
Folke, Harald, Stud., Hagfors.
Forssell, Sten-Sture, e. o. Amanuens, Lund.
Fries, H., Med. lic., St. Nygatan 1, Göteborg.
Fries, Rob. E., Professor, Bergianska trädgården, Stockholm 50.

FRIESENDAHL, ARVID, Lektor, Rosengatan 5, Göteborg.
FRÖDIN, JOHN, Professor, Upsala.
GERTZ, OTTO D., Docent, Råbygatan 9, Lund.
GORTON, A. EDV., Apotekare, Apoteket Örnen, Stockholm.
GORTON, GUNNAR, Med. kand., Klostergatan 10, Lund.
GRÖNWALL, ANDERS, Med. stud., Bangatan 10, Lund.
GUNNARSSON, J. G., Apotekare, Hvellinge.
GUSTAFSSON, ÅKE, e. o. Amanuens, Svalöv.
HAFSTRÖM, ADOLF, Rådman, Karlavägen 53, Stockholm.
HAMMARLUND, CARL, Docent, Svalöv.
HANNERTZ, A., Fil. kand., Högre folkskolan, Mariefred.
HASSELBERG, G., Fil. mag., Gropgränd 3, Upsala.
HASSELROT, TORSTEN, e. o. Amanuens, St. Tomegatan 34, Lund.
HASSLOW, O. J., Kyrkoherde, Hanaskog.
HECTOR, CARL, Fil. stud., Engelholmsgatan 7, Malmö.
HEDERSTAD, ERIK, A., Apotekare, Villa Ithaka, Utbynäs, Göteborg.
HEIJLER, S., Apotekare, Torstenssonsgatan 13, Stockholm.
HEILBORN, O., Fil. d:r, Jarlaplan 4, Stockholm.
HELLBO, E., Agronom, Statens centr. frökontrollanst., Stockholm.
HENRIKSSON, J., Rektor, Dals Rostock.
HESSELMAN, H., Professor, Djursholm.
HINTZE, NILS P., Akademikamrerare, Karlavägen, Lund.
HOLM, KARL, Apotekare, Nora.
HOLMBOE, J., Professor, Oslo.
HOLMDAHL, C., Överläkare, Stagneliusgatan, Hälsingborg.
HOLMGREN, B., Kommendörkapten, Ulriks 2, Stockholm.
HOVGARD, ÅKE, Direktör, Bollerup.
HYLANDER, N., Fil. stud., Övre Slottsgatan 5 b, Upsala.
HOLMÖ, DAVID, Fil. lic., Varberg.
HÅKANSSON, ARTUR, t. f. Professor, Kiliansgatan 14, Lund.
HÄSSLER, ARNE, e. o. Amanuens, Botaniska trädgården, Lund.
INGVARSSON, FR., Lektor, N. Kyrkogårdsgränd 3, Halmstad.
ISRAELSSON, GUNNAR, Fil. stud., Stamgatan 9, Upsala.
JANSSON, ÅKE, Skogselev, Storgatan 59, Växiö.
JOHANSSON, A., D:r, Vadstena.
JOHANSSON, P., Apotekare, Kramfors.
JOHANSSON, R., Fil. stud., Dragarbrunnsgatan 75, Upsala.
JOHANSSON, TAGE, Fil. kand., Alnarp, Åkarp.
JOHNSSON, CASPER, Kyrkoherde, Berghem.
JOHNSSON, KNUT, Komminister, Halmstad.
JOHNSSON, NILS, Provinsialläkare, Teckomatorp.
JUNELL, S., Amanuens, St. Göransgatan 5, Upsala.
JÖNSSON, E., Assistent, Alnarp Åkarp.

Karlson, Hj., Häradshövding, N. Mälarstrand 22 III Stockholm.
Karsmark, K. A., Apotekare, Apoteket Vasen, Linköping.
Kiellander, C. L., Fil. stud., Banérgatan 19, Stockholm.
Kierkegaard, N., Godsägare, Ekeberg, Lillkyrka.
Kylin, Harald, Professor, Bantorget 6, Lund.
Lagerberg, T., Professor, Experimentalfältet.
Lamprecht, H., D:r phil., Alnarp, Åkarp.
Lange, Th., Telegrafkommissarie, Östersund.
Lénström, C. A. E., Läroverksadjunkt, Östermalmsgatan 86, Stockholm.
Levan, Albert, e. o. Amanuens, Akademiska föreningen, Lund.
Lillieroth, C. G., Fil. stud., Tullgatan 1 b, Lund.
Lindberg, J., Fil. lic., Svalöv.
Lindqvist, Bertil, Fil. d:r, Växtbiologiska institutionen, Upsala.
Lindqvist, Kjell, Fil. stud., Kyrkoled, Lund.
Lindqvist, Lorentz, Professor, Viktoriagatan 2 b, Göteborg.
Lindström, A., Tullförvaltare, Södertälje.
Ljungdahl, Hildur, Lektor, Landskrona.
Ljungfeldt, Joel, Provinsialläkare, Klostergatan 5, Lund.
Lohammar, Gunnar, Amanuens, Johannesgatan 22, Upsala.
Lundborg, Karin, Fil. stud., Svanevägen 3, Lund.
Lundström, Lloyd, Kunsul, Hälsingborg.
Lönnerblad, Georg, e. o. Amanuens, Fredsgatan 2, Lund.
Malme, O., Lektor, Odengatan 39, Stockholm.
Malmer, Maud, Fil. mag., Alvesta.
Malmer, Märta, Fil. stud., Saturnusgatan 5, Lund.
Malmström, C., Docent, Statens skogsförsöksanstalt, Experimentalfältet.
Matson, Reinhold, Kontraktsprost, Hälsingtuna, Hudiksvall.
Mattsson, Nils, Fil. stud., Pilegränd 4, Ystad.
Mauritzon, J., Assistent, Rådmansgatan, Lund.
Melin, E., Professor, Upsala.
Mühlow, J. A., e. o. Amanuens, Hjulhamsgatan 7 b, Malmö.
Müntzing, Arne, Docent, Svalöv.
Möller, Hjalmar, Lektor, Riksmuseet, Stockholm 50.
Mörner, Carl, Professor, Upsala.
Nannfeldt, J. A., Fil. lic., Höganäsgatan 7 a, Upsala.
Naumann, E., Professor, Ö. Vallgatan 39, Lund.
Neander, G., D:r, Strandvägen 37, Stockholm.
Nilsson, Bror, Apotekare, Mölndal.
Nilsson, Fredrik, Fil. lic., Undrom.
Nilsson, Henning, Telegrafkommissarie, Kristianstad.
Nilsson, N. Heribert, Professor, Alnarp, Åkarp.

Nilsson, Nils. Fil. stud., Adelgatan 13 b, Lund.
Nilsson, Seth, Fil. stud., Bankgatan 2, Lund.
Nilsson-Leissner, G., Fil. d:r, Svalöv.
Nordenstam, Sten, Jägmästare, Lycksele.
Nordström, Ernst, Direktör, Birger Jarlsgatan 102, Stockholm.
Norlindh, Tycho, Fil. mag., Sölvegatan 11, Lund.
Norrman, Gunnar, e. o. Amanuens, Villa Norrvalla, Lomma.
Nyhlén, Åke, Assistent, Mellangård, Åkarp.
Nygren, Axel, Tandläkare, Sunne.
Osvald, Hugo, Docent, Mosskulturföreningen, Jönköping.
Palmér, J. E., Direktör, St. Linde, Dals-Rostock.
Palmgren, C., Fil. kand., Stjärnhov.
Persson, C., Apotekare, Ap. Valen, Göteborg.
Petersson, Sigfr., Fil. stud., Helgonabacken 10, Lund.
Pleijel, C., Apotekare, Karlavägen, 68 II, Stockholm.
Påhlman, Georg, Kapten, Eslöv.
Rasmusson, J., Docent, Svalöv.
Ridelius, K. G., Fil. kand., Bävernsgränd 6, Upsala.
Rosenqvist, Gösta, Fil. stud., Villa Siesta, Limhamn.
Rudebeck, Gustaf, Fil. stud., Tunavägen 13, Lund.
Runqvist, Erik, Fil. stud., St. Södergatan 8 b, Lund.
Ryberg, Olof, e. o. Amanuens, S:t Petri Kyrkogata 7, Lund.
Rydén, Th., Apotekare, Håby gård.
Samuelsson, G., Professor, Riksmuseet, Stockholm 50.
Sandberg, C., Seminarierektor, Andra Villagatan 14, Borås.
Sandberg, G., Fil. stud., Övre Slottsgatan 5 a, Upsala.
Santesson, Rolf, Fosfatbolaget, Trollhättan.
Schäffer, C., Bankkamrer, Sydbanken, Malmö.
Sernander, R., Professor, Upsala.
Simmons, H. G., Professor, Ultuna, Upsala.
Sjögren, Gunnar, Fil. stud., Pålsjövägen 20, Lund.
Sjöstedt, L. G., Fil. d:r, Kiliansgatan 11, Lund.
Sjövall, Sigurd, Överläkare, Växiö.
Skottsberg, C., Professor, Göteborg.
Skårman, J., Lektor, Östermalmsgatan 51, Stockholm.
Snell, J. A., Läroverksadjunkt, Unionsgatan 3, Kalmar.
Stenar, H., Lektor, Östersund.
Stenholm, Carl, Kapten, S. Vägen 24, Göteborg.
Sterner, R., Lektor, Vänersborg.
Stålberg, Nils, Fil. kand., Folkhögskolan, Axvall.
Sunesson, Svante, Amanuens, S:t Petri Kyrkogata 7, Lund.
Svedelius, N., Professor, Upsala.
Svensson, H. G., Docent, Upsala.

SYLVÉN, NILS, Fil. d:r, Svalöv.
SÖDERBERG, IVAR, Apotekare, Oskarshamn.
TEDIN, OLOF, Docent, Svalöv.
TENGVALL, ÅKE, Fil. d:r, Pasverosan, (Java).
THUNMARK, S., Fil. lic., Geijersgatan 42, Upsala.
TJEBBES, K., D:r phil., Hilleshög, Landskrona.
TORSSELL, ROB., Fil. lic., Ultuna, Upsala.
TROLANDER, A. S., Apotekare, Växiö.
TUFVESSON, PER, Tandläkare, Kristianstad.
TURESSON, GÖTE, Docent, Lund.
UDDLING, ÅKE, Läroverksadjunkt, Östanå, Eksjö.
VALLIN, H., Fil. d:r, Hövidsmannagatan 16, Hälsingborg.
WALTER, J. H., Varvsgatan 1 a, Stockholm.
WEIMARCK, H., t. f. Konservator, Östervångsvägen 17, Lund.
WESTERSTRÖM, STEN AXEL, L:a Fiskaregatan 3, Lund.
WIEDLING, STEN, Fil. stud., Bytaregatan 20, Lund.
WIGER, J., Läroverksadjunkt, Halmstad.
WIKEN, TORSTEN, Stud., Drottninggatan 68, Örebro.
WILLERT, BENGT, Fil. stud., Vikingagatan 39, Limhamn.
WITTE, H., Professor, Stocksund.
V. WALCKER, ERIK, f. d. Kammarrättsråd, Karlavägen 76 III, Stockholm.
ÅBERG, EVERT, e. o. Amanuens, Kyrkheddinge.
ÅLUND, VILH., Jägmästare, Östermalmsgatan, Stockholm.
ÅHLBERG, FRANS, Apotekare, Nässjö.
ÅKERLUND, E., Fil. kand., Lindegård, Åkarp.
ÅKERMAN, ÅKE, Fil. d:r, Svalöv.
ÖHRSTEDT, G., Kyrkoherde, Östersund.
ÖSTERGREN, O., Docent, Upsala.

Prenumeranter å Botaniska Notiser kunna utan extra kostnad efter anmälan hos sekreteraren bliva medlemmar av Föreningen.

Utdrag ur Föreningens stadgar:

1:o) Var och en, som är eller varit akademisk medborgare, äger rätt inträda i Föreningen.
2:o) På förslag av medlem kunna även andra personer inväljas.
3:o) Medlem erhåller kostnadsfritt Föreningens organ, Botaniska Notiser.

Notiser.

Cuscuta Trifolii Bab. i Sverige.

I och för en utredning av förekomsten och uppträdandet av *Cuscuta Trifolii* i Sverige vore undertecknad tacksam för svenska lokaluppgifter, om möjligt med angivande av årtal. Uppgifterna torde benäget insändas under adress Stockholm 19.

HERNFRID WITTE.
Professor.

Till erhållande av forskarstipendium har matematisk-naturvetenskapliga sektionen av filosofiska fakulteten vid universitetet i Lund föreslagit docenten GÖTE TURESSON, Lund.

En Rutger Sernanders forskningsfond. Professorn i växtbiologi vid Uppsala universitet, som på sin 65-årsdag d. 2 sistlidne nov. avgick från sitt professorsämbete, erhöll på denna sin märkesdag en genom insamling åstadkommen gåva, vid överlämnandet uppgående till 21.000 kronor. Summan är avsedd som grundplåt till en »Rutger Sernanders forskningsfond vid Uppsala universitet».

Fysiografiska sällskapets minnesmedalj i guld har vid sällskapets årshögtid den 2 december tilldelats professor HENRIK HESSELMAN för hans omfattande och skarpsinniga undersökningar rörande humustäcket i de svenska skogarna.

Minnesmedalj över professor V. F. Brotherus. Till minne av sin bortgångne hedersledamot, den frejdade mossforskaren, professor VIKTOR FERDINAND BROTHERUS, har Societas pro Fauna et Flora Fennica låtit prägla en minnesmedalj. Denna har utförts av skulptrisen GERDA QUIST och bär inskriften: Viktor Ferdinand Brotherus MDCCCIL—MCMXXIX — Viro modesto — Muscorum pertitissimo — Societas pro Fauna et Flora Fennica. Medaljen är präglad dels i silver (pris 5 dollars), dels i brons (pris 2 1/2 dollars) och erhålles genom vaktmästare E. Nordström på Zoologiska institutionen i Helsingfors, Norra Järnvägsgatan 13.

Professuren i systematisk botanik, ärftlighetslära m. m. vid Lantbrukshögskolan i Ultuna söktes vid ansökningstidens utgång av Docent OSSIAN DAHLGREN, Uppsala, Docent O. HEILBORN, Stockholm, Professor NILS HERIBERT NILSSON, Alnarp, Docent ARNE MÜNTSING, Svalöv, Docent J. RASMUSSON, Svalöv, samt Docent G. TURESSON, Lund. — Till sakkunniga ha utsetts Professor H. NILSSON-EHLE, Lund, Professor H. J. HOLMBOE, Oslo, och Professor Ö. WINGE, Köpenhamn.

Konservatorsbefattningen vid Botaniska museet, Lund. Universitetskanslern har utnämnt fil. lic. ERIC HULTÉN, Stockholm, till konservator vid botaniska institutionen vid universitetet i Lund.

BOTANISKA NOTISER

FÖR ÅR 1931

UTGIVNA AV
LUNDS BOTANISKA FÖRENING

REDIGERADE AV
N. SYLVÉN

DISTRIBUTÖR:
C. W. K. GLEERUP, FÖRLAG, LUND

LUND 1931
CARL BLOMS BOKTRYCKERI

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Litteratur.

In Memoriam.

Lunds Botaniska Förening.

ARTFÖRTECKNING.

Nedanstående förteckning upptager endast sådana arter, som blivit i något avseende utförligare behandlade. Nya arter, former och hybrider angivas med fetstil. * vid angiven sida betecknar, att avbildning förekommer.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Utgivet den 30 december 1931.

Lund 1931. Carl Bloms Boktryckeri.